

Ustanove nemške revolucije**Kaj je „prostovoljno delo“?****Pregled o organizaciji prostovoljnih delovnih taborišč v Nemčiji**

Jugoslovanski časniki, ki so na povabilo nemške vlade 10 dni potovali po Nemčiji, so imeli prilike obiskati na Bavarskem in sicer v Benediktinerbeuren eno brez dvoma najbolj zanimivih, čepravno ne originalnih ustanov narodnosocialistične revolucije: taborišče prostovoljnih delavev (Lager des freiwilligen Arbeitsdienstes). O tej ustanovi je vredno govoriti, ker morda najbolj izraža revolucionarno hotenje pokreta, ki bi rad ne samo vladal, ampak socialno preoblikoval življenje vsega naroda.

Prostovoljno delo ni hitlerjevskega izvora. Že pred vojno smo naleteli v okviru borbe proti begu iz dežele v mestu na prve poskuse organiziranja prostovoljnega skupinskega dela v Nemčiji. Po vojni je Stambuljskijeva vlada izšla s sistematičnim načrtom prostovoljnega dela, pri čemer pa je „prostovoljnost“ že nekoliko izgubila na račun „prisiljenosti“. Bolgarsko skupinsko delo, ki ga vzdržuje država, je prineslo veliko gospodarskih koristih in odbilo v Bolgariji v veliki meri najhujše udarec brezposelnosti, pri tem pa imelo to zaslužo, da je zaposlio »možgane in pesti« mladine. Tudi sovjetske delavskie kolone, pri katerih se pa ne sme več govoriti o prostovoljnosti, zasledjujo isti namen, zraven pa so dobile še čisto posebno vlogo in nalogu, da delavstvo v skupinah pod nadzornim države prevarjajo v komunistične voditelje.

Zblizanje delavca možgan z delavcem pesti

Narodni socialistem v Nemčiji, ki se mu ne sme odrekati, uprav revolucionarnih nagibov in teženj na socialnem polju, je v svoji prvi, neizkaženi želji, da dvigne delavskie socialne plasti k udobnosti in k spostovanju, z eno besedo k enakopravnosti z drugimi socialnimi plasti, že v prvih letih svojega gibljanja povzel zamisel prostovoljnega skupinskega dela in ga skušal v okviru svojih organizacij tudi spraviti v življenje. Pri tem je treba prispomniti, da v prvih zacetkih namen zaposlitih brezposelnin, ni bil poglavino dvigalo pokreta, marveč narodnemu socialistu tipična želja, da izenači delavca možgan in delavca pesti, da podere sočobno uslikovanje razumske aristokracije in dvigne vrednost ročnega dela v sestavu nemške družbe. Prvi poskusi so imeli velike uspehe. Pod vplivom izenačevalnih idej je romantična mladina tako imenovanih boljših in izobraženih stanov rada delovala v prva taborišča prostovoljnega dela in se tam rada bratila s tovarši, ki so pršli s kmetij in iz tovaren. Na te prve ideje se je nanizala druga, da je v interesu nemškega naroda, da se zavre dolok ljudstva iz dežele v mestu, oziroma še več, da se nekoliko prebivalstva mest zopel iztisne na deželo. Prostovoljno skupinsko delo naj bi vrnilo v tem pogledu pionirske delo.

Toda šele, ko je Hitler prevzel državno oblast, je dobil Arbeitsdienst svojo čisto posebno, čisto svojstveno funkcijo v narodno socialistični državi, da narobe pregnete in prekvasti kolikor mogoče veliko število zrele mladine s socialnimi idealni razumenski socializmu ter iz njih vzgoji neko vodilno vrhino plasti, ki bo zunaj v življenju vodila delovno delo in razloga, da preskrbi državi cenevni delavev za izvedbo velikih javnih del.

Dajte jim mesto iopat — puške

Vsačemu, kdor je obiskal takšen labor, pada v oči strurna, čisto vojaška disciplina, ki jo izvajajo zelo strogo postavni ljutje-voditelji, ki pod to delovno uniformo večinoma ne morejo skrifi svojih vojaških prsi. Saj tudi nobeden ne prikriva, da so zavzeli voditeljska mesta bivši častniki, ki so tudi najbolj vajeni na vojaško disciplino. Toda disciplini je tudi radevotje sprejeta, saj so fantje sami, prostovoljno prišli v labor in sij vodnik ne operira s kaznimi, marveč skuša vplivati bolj na čast vsakega tabornika. Poveljnik taborišča v Benediktinerbeurenu, g. von Raday, je sijajan človek, viši aktivni častnik, ki so mu znana tudi balkanska vojna polja. Človek imu neneha vlija, da je treba fantom, ki vsak dan eksercirajo z lopatami, dati le puško v roke, pa bonus jmeni stajajo izvezbane vojaške, odrede s častniki, ki so se pri vspuskjanju delu vojaku-delavcu približali in postali njegovi priljubljeni tovarši.

Pionirji revolucije

Po najnovejših predpisih državne vlade ostane prostovoljno delo trajna ustanova. To je velike važnosti, če upoštevamo, da traja delovna doba v taboru le devet mesecov in mora fant potem nazaj v življenje, kjer skušajo skrbeti za njegovo pravilno nastavitev, če mogoče na kakšnem vodilnem mestu v obratih. Vsako leto torej prihaja iz teh taborišč velikanska aramada izvezbačnih in v narodnem socializmu utrijetnih fantov, ki bodo vsi zavzemali vplivnejša mesta med ljudstvom. Da bi postal vzgojni pomen prostovoljnega dela še večji, je državna vlada šla še dalje in odredila, da mora vsak izobraženec, ki hoče vstopiti v državno službo, priložiti svoji prošnji tudi potrdilo, da je prebil najmanj šest mesecov v taboriščih prostovoljnih delavev. Hitler je torej upognil razumnost in ga hoče prisiliti, da se v spostovanju prikloni ročnemu delu. Ali ni to sploh temeljna poleza nemške revolucije, ki se je z socialne razvila v nacionalno, nek oddaljeni boljeviški dih, ki govorji o maščevanju ročnega dela nad razumom in vsa preziranja, ki jih je trpel delovni stan v liberalni dobi? Na ta način bi narodni socialistem zares zgnetele neko plasti ljudstva, ki bo postala hrblečna novega roda, ki ga hoče ustvariti.

Od spodaj gor, smo rekli, veliko idealizma, mnogo romantične in nesebičnega poleta, od zgoraj dol pa veliko preračunane smrtnosti, ki usmerja vse to lepo navdušenje, ne da bi posamezniki to vedeli, ali če vedo, občutili, v korist natrano dolčenim ciljem, ki so jih postavili vrhovni voditelji: ustvariti novega, v vsakem oziru udarnejšega nemškega človeka, ki mu je skupnost vrhovni smoter vsega njegovega nehanja. Arbeitsdienst je danes v Nemčiji vzgojna šola, ki je bistven del narodnosocialistične države, ki vzgaja vojake za mir in tudi vojake za vojno.

Dunajska vremenska napoved: Močno oblačno. Padavine. Hladnejše vreme.

Zagrebška vremenska napoved: Oblačno, nekako nestalno s prebodnim deževjem, temperatura zmerna.

Splitska vremenska napoved: V severnem in srednjem delu lahno oblačno, v južnem delu jasno, na otočkih jugozapadni vetrovi. Morje valovito, nekako razburkano. Temperatura bo nekoliko padla.

Globoko užalosteni naznjamam, da je moja ljubljena, dobra soproga, gospa

**Rozika Zajec
roj. Peterlin**

danes po kratki mučni bolezni v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v pondeljek ob 17 izpred mrtvanske veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 26. maja 1934.

Zaluboči soprog Ivan Zajec, akad. kipar, in rodbina Peterlin.

+
Globoko užalosteni naznjamam, da je moja ljubljena, dobra soproga, gospa

**Rozika Zajec
roj. Peterlin**

danes po kratki mučni bolezni v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v pondeljek ob 17 izpred mrtvanske veže splošne

bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 26. maja 1934.

Zaluboči soprog Ivan Zajec, akad. kipar, in rodbina Peterlin.

Italijansko gospodarstvo pada

Rim, 26. maja.

Mussolinijev list *Popolo d'Italia* je prinesel notico o položaju Banca d'Italia, ki daje veliko misli. Potem, ko konstata, da je zlate rezerva tega instituta že dve desetletji skoro stacionarna, dostavlja: »Mogoče je, da bi slučajno neugodno stanje naše trgovske bilance primoralo banko, da izvrši nadaljnja izplačila v zlatu, toda v tem nič izvrednega.« Na ta način se misli odpomiti temu neugodnemu položaju, ker je »Popolo d'Italia« mnenja, da so se s progresivno redukcijo cirkulacije oprostili najmanj dve milijardi, tako da bi lira postala kmalu bolj redka in zato bolj iskana.

Ce Mussolinijev list tako odkrito piše o neugednem položaju, mora ta v resnicu biti resen-

Sicer pa je znano, da se je pasivnost italijanske trgovske bilance v primeru z lanskim letom skorodovojila in vrhinja bo letos zetev zelo slaba. Treba je pomisliti, kaj pomeni v sedanjih razmerah za italijansko gospodarstvo, če se bosta odtegnili cirkulacijski dve milijardi, saj stoji danes nasproti cirkulaciji 12 milijard državnih proračunov, ki znaša 21 milijard in ki bo do konca leta dosegel gotovo 24 milijard. Če se bo cirkulacija reducirala na vso 10 milijard, se bo zgodi, da bo vsaka lira, ki cirkulira, več ko dvakrat pasirala državno blagajno. Zmanjšanje zlate rezerve in cirkulacije bo torej za italijansko narodno gospodarstvo ponosen veliko izgubo. Pomislimo, da ima Francija, ki je proračun znaša 50 milijard, cirkulacijo 80 milijard frankov.

Male zveza in Rusija

Rim, 26. maja k. Ob priliki prihoda jugoslovanskega zunanjega ministra Jevtića v Ženevo ukušajali listi zelo mnogo pišejo o sestanku med ministri Male zveze z Litvinovim. Na tem sestanku se bo končno uredilo vprašanje priznanja Sovjetske Rusije s strani Male zveze, prisoj bo pa baje tudi do podpisa pakta o nepredavanju in vzajemni pomoči med Sovjetsko Rusijo in državami Male zveze.

1000 vagonov pšenice prodamo Avstriji

Dunaj, 26. maja, k. Kakor se doznavata, je avstrijska vlada dovolila popolnoma svoboden uvoz madjarske pšenice v Avstrijo. Svoboda uvoza bo trajala do 30. junija. Tudi jugoslovanska vlada je zahtevala, da se ji dovoli prav tako velika ugodnost za uvoz pšenice, kakor Madjarski, a je avstrijska vlada izrazila pripravljenost, da dovoli Jugoslaviji uvoz 1000 vagonov pšenice. Teh 1000 vagonov pa se že nahaja na Dunaju. To pšenico bo Avstrija prevezla, več pa se ne bo smelo uvoziti iz Jugoslavije.

Italijanski minister v Dubrovniku

Dubrovnik, 26. maja, k. Danes je s parnikom »Zara« prispel v Dubrovnik italijanski gradbeni minister Croialanza. Zvečer odpotuje v Drač v Albaniji.

Alli sploh pojmuješ ...!

kako izversna je Mirim čoko'nda — posebno Mlekita, mlečna. Mama je rekla: Samo Mirim!

Tako jo spoznam, ker je

MIRIM KRALIČA ČOKOLADE

Specjalitete so:

MLEKITA — poimomčna čokolada

KAVITA — mlečna s kavinkom okusom

MASLITA — deserčna čokolada brez prmesi

GRENKITA — plenitna gorčica naravné čokolade.

Zapomnim si imena, da moremo izbirati po svojem okusu, ko kupujemo čokolado.

Solski koncerti

Belgrad, 26. maja, AA. Zaradi razpisa proučnega ministra morajo ravnitelji srednjih šol in učitelji prirediti koncerte leta koncerte s svojimi učencami. Da bi zavladalo med učitelji in učenci čim večje zanimanje, pa bodo ti koncerti javni za učence, njihove roditelje in za prijatelje šole. S tem v zvezi je davčni oddelek finančnega ministra obvestil vse podrejene oblasti, da so ti koncerti, v kolikor se vrše izven šolskega poslopja, podvrženi takški takške šolske tarife. Ce pa se ti koncerti prirede v solskih prostorih, tedaj ni potrebno te takse, ker se smatra, da so ti koncerti šolske svečanosti, prirejene ob koncu leta.

Svečanosti v Skoplju

Skoplje, 26. maja. Velike svečanosti v Skoplju dne 27. in 28. t. m. so se v resnicu začele že v sredo 23. maja, ko je začelo prebivalstvo krasiti svoje domove in se pripravljati na glavne svečanosti.

Današnji dan pa je v znamenju samih teh svečanosti. Povod po Skoplju postavlja slavoloke, raz hiš vibrajo državne zastave. Po ulicah vrvi življenje in iz vseh krajev Jugoslavije, zlasti pa iz vodljivih mlađinskih organizacij dosegla 3000 m in se tam utaborila za nadaljnje operacije.

Izjava

Madrid, 26. V. TG. Spanska vlada je sklenila da bo podaljšala izjemno stanje v vsej državi še za nadaljnjih 30 dni vsed groženje pojedelskih delavcev, da bodo 3. junija proglašli splošno stavko.

Berlin, 26. maja. TG. Narodnosocialistična stranka izjavila danes uradno, da je število članov Hitlerjevske mladične organizacije doseglo danes 6.000.000.

Berlin, 26. maja. TG. Danes je prišlo iz Nangarbavne v Indiji brzjavno poročilo, da je nemška ekspedicija na himalaško gorovje dosegla 3000 m in se tam utaborila za nadaljnje operacije.

V Ljubljani, 26. maja 1934.

Vladislav Fabjančič.

V slučaju slabega vremena bo predstava **PRI BELEM KONJICKU**.

v operi ob 20 in ne ob 16, kakor je bilo pomočna javljeno.

Utrinki**KAKO ZENSKA BERE ČASNIKE**

Zena predsednika Roosevelta se zelo zadoma za jarožnje žičenje in tudi za časopise. Pred kratkim je bila v gosteh pri Zvezni ameriški časnikarj, ki so njej na čast priredili slovensen zajtrk. Pri tej priliki je predsednikova žena imela kratko predavanje o tem, kaj moderna ženska hoče v časopisih. Pri tem ni poedarjala le svojega lastnega okusa, ampak se je sklicevala predvsem na tisoce ženskih pisem, ki jih vsak dan dobiva. Tačko je povedala, ameriškim časnikarjem: »Morda se boste čudili, ce vam povec, da ženske, ki so te pisala, mnogo govore o čarinh, zunanji trgovini, o vojni in miru, o delu in brezposelnosti, o pojedelskih kreditih itd. Časopisi slejkojprej za ženske prinašajo posebne ženske strani. Res je, da se bo ženska vedno v glavnem zanimala za to, kar se lice gospodinjstva, pa najsi bo potem v jarožnosti na tej ali oni družbeni stopnji. Pa bo članki temu trebiti spremeniti slog ženskih prilog. Ženske, katera sedajnjo stisko precej bolj občuti, kakor pa mož, se je naučila zanimali tudi za gospodarsko življenje. Ne velja se sicer mnogo z obstruktivimi eklektičnimi in zelo nečim, kar je tukaj ga. Roosevelt povedala o ameriških ženskah, velja po zeleni tudi za druge kulturne dežele. Slike v zadnjih desetletjih so silno raz-

širele obzorce vsake gospodinje. S tem mora zanimali tudi časopise, ki naj se postopek bolj ogleda in zelite se zanjemati. Če se zanjemata, zato je v okviru družine pri izberi časopisov zelo merodajne (K. V.)

SOVJETSKO PLEMST

VEDNO ZADOVOLJNI

boste z Vašim perilom, ako ga perete po preizkušeni Schichtovi metodi. To se pravi: zvečer z Žensko hvalo namočiti — s tem nesnaga popušča, zjutraj s Schichtovim terpentinovim milom enkrat izkuhati — s tem se nesnaga odstrani.

TO JE CELO DELO PRI SCHICHTOVI METODI

Jubilej katoliškega gibanja med Slovenci

Ob štiridesetletnici „Danice“

Danes obhaja J. kat. akad. društvo »Danica« 40-letnico, odkar je bila ustanovljena na Dunaju. Cele generacije katoliške inteligenčne nam je v tem razdoblju vzgojila in dala »Danico«, ki je izšla iz živega mladega katoliškega gibanja. Njen duhovni oče je bil pokojni dr. Anton Mahič, ki je v svojem »Rimskem katoličku« tako na globoko oral brazde katoliške slovenske duhovne preosnove.

Le peščica mladih in idealnih katoliških fantov je bila, ki je ustanovila Danico. Pionirjem katoliškega pokreta med slovenskim izobraženstvom je bilo treba hoditi skozi trpljenje, zasramovanja, blatenje in preganjanja. Pa vztrajni idealizem mladih in prepirčanih src, ki so verovali v svoje ideale, je vse premogel. V zadnji dobi, ki je tukaj za nami, je mladi katoliški intelligent pozabil na trpljenja polno, pa prav zato tudi slavno in zmag polno zgodovino katoliškega gibanja na Slovenskem. In to je bila škoda, ki se je zacela poznavati v našem javnem življenju.

Danes »Danica« obhaja svoj 40 letni jubilej v novih okoliščinah, ko je zopet tako očitno in jasno, da pot navzgor vodi le skozi trpljenje ter da se znacaji kujejo le v boju, kjer so delež skeleče rane.

Tega se današnji rod mladih »Daničarjev« v polni meri zaveda. Mladi »Daničarjevi« so za 40 letni jubilej svojega društva izdali slavnosten list z naslovom in geslom »Povsod Boga«. V uvodnem članku svojega slavnostnega glasila so povedali, kakšni so cilji in naloge katoliške akademiske mladine:

Cilji in naloge akademiske mladine.

Po nauku Platona je pravi akademik tisti, ki ima jasno sliko o ureditvi sveta in o naravnem redu vrednost; to spoznanje mu da pravico do voditeljstva. Mnogi danes niso več sposobni, da bi sledili dogajanje v svetu v luči notranje povezanosti z najvišjim potecelom, z Bogom, in na ta način priznavali pravo hierarhijo vrednot. »Prosvetljenost« 18. stoletja, materializem in subjektivizem 19. stoletja so razklali enotno krščansko kulturo Evrope in novi preroki so začeli razglasati novo dogmo: vse dogajanje v naravi in zgodbini se vrši in razvija v okviru nespremenljivih naravnih zakonov snovnosti, kjer ni mesta za svobodno udejstvovanje nadstvarnih činiteljev, ko so Bog in dusa.

Toda »laicizem«, ta kuga modernega časa, ki je pregnal Boga iz javnega življenja narodov, iz parlamentov, zakonodaje in šolstva, ni mogel osrečiti narodov kljub mamljivim geslom enakosti, bratstva in svobode.

Grenki so njegovi sadovi: nemiri, upori proti avtoritetu, brezsrečni kapitalizem, komunizem ogrožajo obstoj krščanske civilizacije Evrope. Samo lahkoverni utopisti si morejo zakraviti oči pred grozco katastrofo. Tehnični genij naše dobe je znal sicer sijajno organizirati materijo in se je pri tem tako globoko zaril v snovnost, da je zgubil kompas duhovnosti, ki naj spaja atome materije v harmonično celoto. Subjektivizem, pozitivizem, empirizem, pragmatizem so razdrobili vse solidne temelje, na katerih bi mogla akademika mladina graditi enotno stavbo svetovnega nazora.

V ta kaos atomov, subjektivnih mnenj in nazorov zaori katoliška mladina vekoviti klic iz pradavnine: Povsod Boga! Mi hočemo povsod Boga!

Mi verujemo v Boga!

Njemu posvečamo svoje mlado življenje. Njemu ga darujemo jutro za jutrom in se čutimo močne kljub slabostim, ki nas tarejo.

Zadivljeni gledamo zmagovalito znamenje, ki ga je Bog postavil med narode, sv. Cerkev, zgrajeno na Petrovi skali. Okoli Nje se zgrinjam v zhiron; kajti od Nje potekajo vode novega življenja.

Ona nas bodri in uči, kako naj ponešemo Boga v naše domove, družine, ustanove, kako naj uveljavimo Njegova životvorna načela v gospodarskem, kulturnem in državnem življenju.

Je se rešitev možna? Da, tisočkrat da! Tudi naša doba je le ena stran božje knjige! Mi, akademiki, hočemo le božjo knjigo pravno citati! Na nas je, da doumemo vso globino poslanstva, ki ga nam nalaga naša doba; na nas je, da uresničimo geslo »Povsod Boga« in prenovili bomo svet.

Današnja slavnost

Danes v nedeljo 27. maja bo ob 9. uri dopoldne v stolnici slovenske sv. maša, ob pol 10 dopoldne pa bo v stolnici govoril škof dr. Srebrnič. Med sv. mašo bo skupno sv. obhajilo kat. akademikov in starešin.

Ob pol 11. uri dopoldne bo v beli dvorani Uniona slavnostno zborovanje s tem vzpredom:

1. Otvoritev.

2. Pozdravi društva.

3. Katoliški intelligent in sedanja doba.

(Govor min. dr. A. Gosar.)

4. Vez med preteklostjo in bodočnostjo.

(Govor predsednik F. Jenko.)

Ob 12.30: Skupno kosilo v veliki dvorani hotela »Unione«.

Po kosilu izlet na Žalostno goro pri Prešernu. Odhod in povratak z motornim čolnom. Celodnevni prispevek za osebo 35 Din.

Ponedeljek, 28. maja ob 7: Sv. maša za umrle člane »Danice« v stolnici.

Ljubljanski škof »Danici«

Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, častni član »Danice«, je poslal jubilantu tole pismo:

Daniči, prvemu slovenskemu katoliškemu akad. društvu, k 40 letnici iskreno častitko in blagoslov!

V štirih decenijih je dala Danica veliko število plemenitih mož, ki so z delom in življnjem svojim utrjevali temelje prave kulture med ljudstvom. Ni temeljev razen onih,

katere je postavil Kristus. Iz vere živeča inteligence je jamstvo za obstoj in zdrav razvoj take kulture, ki ni samo zunanji blesk brez zdravega jedra, ampak po Slomškovi besedici zvezljavna.

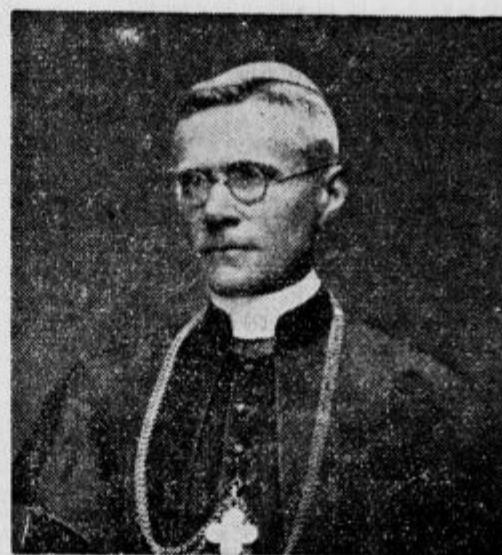
Ob 40 letnici veljaj Danici geslo: Višje in boljše vsikdar! Iz vere, v milosti in resnici Kristusa-Kralja, v dosledni vzgoji samega sebe po načelih evangelija rastite v neomah-

ljive stebre krščanske miselnosti in krščanske kulture, v kateri bosta narod in država najtrdnejše in obstala. V to Vas blagoslov Bog!

V Ljubljani, 24. maja 1934.

Dr. Gregorij Rožman,
škof.

Pozdrav škofa dr. Srebrniča

Krški škof dr. Josip Srebrnič je kot akademik studiral na Dunaju ter bil vnet član »Danice«. Sedaj je njen častni član ter ji je za 40 letnico poslal ta-le pozdrav:

Jugosl. kat. akad. društvu »Danice«,
Ljubljana.

Odnosno na Vaše cenjeno pismo 15. t. m. prosim, da sprejmete mojo preiskreno zahvalo za veliko nezasluženo pozornost, ki mi jo o priliku 40 letnice naše »Danice« izkazujete. Momenti, ki jih navajate, tičijo se prav gotovo samo vrsti dolžnosti, ki mi jih je Bog v mojem položaju izročil in ne značijo nobenih zasluga. Ali boste prepricani, da mi je milo, ker me ponovno vežete z »Danico«, ki mi je mnogo dala za življenje, na katero imam najlepše spomine iz svojih visokoskih let na Dunaju, in ki mi je zaradi tega vedno draga.

Prisrčno Vas pozdravljam prevdani

V Krku, dne 19. maja 1934.

+ Josip dr. Srebrnič,
škof.

Prireditev »Danice« v operi

Proslava 40 letnice »Danice« se je začela v petek zvečer z uprizoritvijo Ghéonove tridejanske drame »Igravec in milost« v operi. Pri uprizoritvi so sodelovali sami akademiki, med njimi nekaj že preizkušenih igračev, ki že dle časa sodelujejo pri dramatičnem delu naših prosvetnih društev. Vidi se, da je dramatična akademikom se vedno pri srcu, čeprav imajo danes v splošnem manj prilike in morda tudi manj notranje potrebe zanjo. Vsesakakor pa se ob tem dogodku vsiljuje zanimivo združinsko sporednost. Ko se je predvojni akademski rod na široko zapletel v ljudsko prosvetno delo in takoj sprejel boj s primitivnimi nazorji o ljudsko prosvetni pripreditvah in nekako pred 25 leti začel uveljavljati tako zvane mešane vloge, vidimo, da se stvari danes že davno premagane in da je vprašanje ljudske prosvete in ljudske umetnosti že docela drugo. Morda je bilo v tistem, večkrat tudi neprijetnem boju, precej mladostne neučaknosti, vendar je bila težnja po iskrenosti življenja v čim večji polnosti v ljudski umetnosti izraz zdravja in svobodnejšega pogleda v življenje. Danes skušamo, da nekdanja polnost življenja terja pregledov in prečiščenja in zato je bila prireditev ob 40 letnici »Danice«, ko smo videli na odru moderen misterij, pomemben simbol časa: preko she-matičnih predstvodov k duhovni obnovi!

Delo francoskega dramatika in režisera Henria Ghéona »Igravec in milost« obstoje iz dveh glavnih osnov srednjeveškega misterija: prikazovanja spodbudne zgodbe (reprezentacija) in dokazovanja duhovne resnice (argumentacija). To obnavljanje sodobnega gledališča iz verskih osnov, da se dramatik ogne tragicenega človeškega konflikta in seže po gotovem zgledu in v njem spodbuja in rešuje svojo tezo, je glavna Ghéonova težnja. Ob igraču Geneziju, ki teži za umetniško resnico, za popolno skladnostjo med formo in idejo, izrazom in občutkom, nam je pisatelj nanizal vrsto umetniških peripetij, ki vodijo v živ duhoven konflikt, še preko njega k spoznani predmeta samega in doživetja krščanske resnice. Genezij mora igrati kristjana Hadrijana. Dasi je Ghéon razpredel svojo snov v spodbudni smeri in sproti preliv trditve v dogodke, dela to neprisiljeno in spretno, skoraj z umetniško nujnostjo. Treba je

namreč vedeti in priznati, da zgodlj dokazivna dramatika ustreza vedno samo svojemu namenu in da ne more nikdar do dna geniti, vendar take reprezentacije same zaradi svojega slovesnega značaja terjajo bolj sprejemljivega in pripravljenjega gledavca. Sicer pa je drama kljub osnovnemu trajnemu konfliktu resnično zgrajena zgoči na »milosti«, kar niti ne more drugače vplivati kot vzbudno, in nikdar ne vpliva tako kot lastno doživetje katarza. Problem pa je tudi v tem postavljen izredno krepko, kot popolno nasprotnje konfliktom med voljo in močjo in daje celo poklicnemu igračevu mnogo resničnega duhovnega materialja. In tako se je tudi tu dramatiku dovolj posrečilo, dokazati duhoven prelom v resničnem, čistem umetniku, kakor je Genezij s Popejo pa vidno pokazal, kako milost nije nikdar ne more doseči. V splošnem ravna pisatelj zelo spremetno tudi s historičnim materialom, in ga je z nekaterimi artističnimi anahronizmi občutil zelo moderno. Tretje dejanje je zajeto z velikimi teatraličnimi in dramatičnimi in dramatičnimi potezami. Pri resničnih igračih delo nedvomno doseže močan uspeh, vendar je dosegla tudi pri akademikih svoj lepi name.

Akademiki prostovoljci so svoje delo postavili prav spodobno in brez vsake večje nesreče; posamezne vloge so bile docela preprivečalne (žalibog so večkrat pretihov goril). Režiserju laiku je treba priznati močno roko in trdno voljo, da se ni prestrašil ovir in kaj malo obetajočega zadoščenja. K sreči pa se je zares težko delo pokazalo v popolno zadovoljnost številnega občinstva.

F. K.

Na ostarelost, tudi prezgodnjo

vpliva izredno ugodno Termalno kopališče

DOLENJSKE TOPICE

Celo leto odprt. — Park, krasni izleti. — Centralna kurjava, mrzla in topa voda v sobah. — Zdravnik: Dr. R. Rožič, dosed sef-zdravnik v Stari Radencu. Pošta Toplice pri Novem mestu.

Krasen misijon v Semiču

Semič, 25. maja.

Dne 23. t. m. se je pri nas pričel sv. misijon, katerega so vodili očetje jezuiti iz Ljubljane. Misijona so se Semičarji udeleževali polnih devet dni v največjem številu. Naravnost junaško vztrajnost so pokazali vsi stanovi pri spovednicu. Ob treh zjutraj so že stali nekateri v vrsti in mnogim se je pripetilo, da so bili ob treh popoldne še tešč. Pa jim ni zmanjkalo potrežljivosti. Če ne danes pa jutri, tako so dejali in drugi dan zopet prišli oblegat spovednice, v katerih so od jutra do večera spovedovali vsaj 4 spovedniki. Sv. obhajil se je razdelilo čez pet tisoč.

Najlepša točka v misijonskih prireditvah je bila pač v petek zvečer procesija z Najsvetejšim, ki jo znajo gg. misijonarji z lukačami očeti v tako čudovito bajnost. In semiške hiše, kako lepo so bile razvedljene!

Kako je bil misijon zupljano začlenjen, ie posebno pokazal njegov zaključek na binkoštni pondeljek popoldne. V popoldanski vročini je nekateri v cerkvi postal slabo, pa jih vsled prevečlike gineče ni bilo mogoče spraviti na prost.

Za tako lep uspeh se imamo Semičarji razven Bogu, ki nam je dal tako primočno vreme, zahvaliti predvsem in najbolj gg. misijonarjem, ki so tako požrtvovalno vršili svojo težko službo skozi celih devet dni. Bog plačaj!

Jubilej dela

Te dni praznuje 25 letnico odkar je vstopil v Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani v službo stereotipera »Slovenca« g. Jakob Stefančič. L. 1909. te g. Stefančič vstopil v podjetje kot pomočni delavec. Ker je pa takoj po vojni primanjkovalo kvalificiranih stereotipirjev, ga je podjetje v sporazumu z tiskarskim društvom vsled njegove pridnosti in vestnosti postavilo v vrsto kvalificiranih stereotipirjev.

G. Stefančič opravlja še vedno svojo službo v polno zadovoljnost podjetja. Bilantu častitamo k srebrnemu jubileju dela in mu želimo še mnogo veselih in zadovoljnih let v črni umetnosti.

Čez dve leti vidna škoda viharja in toče

Slovenske gorice, 24. maja.

<p

Ljubljanske vesti:**En mesec regulacijskih del**

Ljubljana, 26. maja.

Regulacijska dela v strugi Ljubljanice počasi napredujejo. Ljudje opazujejo vsako malenkost in izražajo svoje pomislike, hkrat pa ostro kritiko proti moškim napravam. V prvi vrsti se zgražajo, da je Šentpeierski nasip spremenjen v pravo mučilico za živino. Močni konji, ki drugeče vlečejo po par tisoč materiala, pešajo. Mnogi so mnenja, da bodo konji, če jih bodo še naprej tako trpinčili, popolnoma shirali. Ljudje se naravnost zgražajo nad mučenjem uboge živine, ki jo nekateri vozniki neusmileno pretepavajo. Nasip je spremenjen v gosto blato, po sredini pa je nasut grob gramoz, ki se ga žival sama ogiblje. Pasantje, ki so prisiljeni hoditi po nasipu, so dostikrat v nevarnosti, da jih voz ne zajame, kajti za pasante je odmerjen še skromen, par centimetrov širok pas ob hisah, da ne zabredejo v pravo babilonsko zmešnjavo. Priprega sicer nekoliko olajšuje odvoz proti Zmajskemu mostu, toda še ni vse v redu.

Do danes so izpeljali iz struge okoli 5.500 m³ fežke ilovice. Sedaj sicer nalože na voz nekoliko manj kot prve dni, ko je bila cesta še v redu. Nekdo je pripomnil, da bi na kmethih v takih primerih znali kaj kmalu izboljšati odvozno cesto, česar v Ljubljani ne znajo. Vsa dela v Ljubljani trajajo sedaj dober mesec. Zabotonirali so strugo okoli 120 m v dolžino nizvod od jezu nad Cevljarskim mostom. Pri jezu so napravili drčo, po kateri spuščajo podpeško kamenje, ki ga dovajačo članarji iz podpeških kamnolomov. Zanimivo je, da so začeli čistiti betonirano

strugo od vzpenjače navzdol proti Zmajskemu mostu. Lanske velike povodnji so na ta betonirani prostor nanesle ogromne množine raznega kamenja, peska in drugih stvari. Ponekod je plast teh naplavin visoka nad 1 m.

Pred dnevi smo grajali, da se nihče ne zmeni za odpravo smradu, ki se širi iz že urejene struge Ljubljanice od Zmajskega mostu tja do Most, kjer se izliva Gruberjev prekop v Ljubljanico. Tu se ne more hitro odtekati umazana voda, ker jo zadržuje voda iz Gruberjevega kanala.

Napravili so sedaj poskus, da odplavijo na tem mestu vso umazano vodo dalje proti Fužinam. Poskušajojo Gradaščico. Ta se izliva v glavno strugo Ljubljanice nad zavornicami v Trnovem. Ne daleč od njene izliva je Zalokarjev jez, ki odvaja po posebnem kanalu vodo v Zalokarjevo tovarno drož, kjer je napravljena turbina, ki goni obrat in služi za domačo elektrarno. Inženjerji so izrabili to okolnost ter so dali tovarni jamstvo, da bo preskrbljena z električnim tokom mestne elektrarne samo, da turbina počiva in da se tam napravi odvod Gradaščice. Tako so prebili betonsko steno glavnega odvodnega kanala, ki teče na levem bregu vzporedno z glavno strugo. Tako so odpeljali tok Gradaščice, ki od danes naprej teče po kanalu skozi mesto, tja do Šentpeterskega mostu, kjer se izliva v glavno strugo Ljubljanice. Računajo, da bo prišlo v Ljubljano toliko vode, da bo mogla odplaviti vso stoječe umazano vodo naprej proti Fužinam. Vsa letošnja regulacija dela v Ljubljani sedaj trajajo že dober mesec dni.

Dan danes so sedaj izpeljali iz struge okoli 5.500 m³ fežke ilovice. Sedaj sicer nalože na voz nekoliko manj kot prve dni, ko je bila cesta še v redu. Nekdo je pripomnil, da bi na kmethih v takih primerih znali kaj kmalu izboljšati odvozno cesto, česar v Ljubljani ne znajo. Vsa dela v Ljubljani trajajo sedaj dober mesec. Zabotonirali so strugo okoli 120 m v dolžino nizvod od jezu nad Cevljarskim mostom. Pri jezu so napravili drčo, po kateri spuščajo podpeško kamenje, ki ga dovajačo članarji iz podpeških kamnolomov.

Zanimivo je, da so začeli čistiti betonirano

Gospodje!
Moderno vzorec blaga
za letne obleke
so dospeli. — Na jugodnejni nakup oblek po
meri je in ostane pri
Drago Schwab, Ljubljana

○ Sv. maša zadušnica za † Josipa Kostanjeveva bo v ponedeljek 28. maja, ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Frančiščanov v Ljubljani.

○ Vabilo k otvoritvi XIV. ljubljanskega velesejma od 30. maja do 10. junija v Ljubljani so razposlana. Če komu vabilo pomota na ne bi bilo dostavljeno, naprosto velesejnska uprava, da ga reklamira v velesejnski pisarni.

○ Akejski odbor za pomoč rudarskim otrokom prosi močane, ki bi bili pripravljeni prihodnjo soboto dati trboveljskim Slavčkom prenočišče, naj se zglaže do četrtega v pisarni g. Čebina, Wolfova ulica 1, tel. 20-56. Trboveljski Slavčki se udeleže v nedeljo revije mladinske zborovske glasbe in slave obenem svoj stotin koncertni nastop.

○ Počitniška kolonija Salezijanskoga mladinskoga doma. Z ljubezno pomočjo g. grofa Villavicencio Margherija, ki je dal svoje prostore brezplačno na razpolago, bo Salezijanski mladinski dom na Kodeljevem tudi letos priredil počitniško kolonijo na gradu Otočcu pri Novem mestu. Pričetek kolonije bo v prvi polovici julija. Sprejemajo se dečki od izpolnjenega 8. leta dalje. Prispevki za štiridesetnočasno bivanje na koloniji z vožnjo tja in nazaj znaša 270 Din. Prošnja je nasloviti na Salezijanski mladinski dom na Kodeljevem najkasneje do 15. junija.

○ Sobotni živilski trg, Gorenjski kmelje so pripeljali na trg do 10 voz starega krompirja, ki je bil na debelo po 1.25 Din kg. Na drobno so predajali stari krompir po 1.50 Din. Nov dalmatinski krompir je bil na debelo 4.5, na drobno 5 Din kg. Iz Italije prihaja v Ljubljano še mnogo novega krompirja. Dalmatinški in novosadski strojji fižol je bil na debelo 5-6 Din, na drobno nekoliko višje. Na trg je bilo pripeljano nekaj košar dalmatinskih zeljnih glav, ki so bile po 6 Din kg na debelo. Goriški ohrov je bil prav tak na debelo po 6 Din kg. Cene na drobno so bile višje. Zgodnjega pomladanskega sadja je vedno več. Češnji je bilo dovoženih do 5000 kg. Češnje prihajajo iz Novega Sada in Brčkega v Bosni. Cene so bile 4-6.50 Din kg, novosadski hrustavke pa na drobno po 8-10 Din kg. Prihodnji teden pridejo na trg že Štajerske češnje, ki so letos precej dobro obrodile. Na Vodnikovem trgu so Belokranjice prodajale češnje, ki se niso prav dobre kvalitete, po 4 Din kg. Gozdni jagod je bilo obilo. Cene jagod so v nekaj dneh padle za 2 Din in so se včeraj prodajale po 4 Din liter. Nabiralke jagod so prišle v Ljubljano celo iz okolice Mokronoga in Novega mesta.

○ Kino poln gospodinj. V kinu »Ideal« so se vršila od 1. maja do včeraj zanimiva reklama predavanja za pralni prašek »Radiom« in čistilno sredstvo »Vim«. Teh predavanj, pri katerih so gospo-

dine poslušale v prijetnem, kozerskem tonu prednanašo razlagu o uporabi teh sredstev, se zabavale ob zvokih gramofonskih plošč ter gledanju filmov, se je udeležilo okrog 11.000 gospodinj in prav toliko matih darov, obstojehih iz zavojčka »Radiom« in zavojčka »Vim« je bilo med nje razdeljenih. Sprva so bila tukaj predavanja dvakrat na dan, zatrad na vavalna pa zadnje dni celo trikrat. Vsa predavanja so bila nabito polna. Prišle so gospodinje iz mesta in dežele, vmes celo take, ki so bile prvi v kinu. Zdrženo z uspešno časopisno reklamo je podjetje »Schicht«, ki le izdelke proizvaja, napravilo zanje med našimi gospodinjami veliko propagando.

*„Hubertus“ domače milo,
da lepo belo pecilo*

○ Ljubljana postaja moderno mesto, njeni prebivalci so solidni in delayni, po delu pa se radi pozabavajo. Letošnji ljubljanski velesejem od 30. maja do 10. junija bo s svojim lepim zanimivim zabavščem nudil vsakemu dovolj zabave. Ko bo vinski oddelek sezmišča ob večerih zažaren v tisoč lučkah, se bodo tu našli znanec in priatelji iz vseh krajev, da se ob kozarcu dobrega vina pogovore tudi o sočinjih straneh našega sicer skrbipolnega življenja.

○ Regruti dijaki, kateri želijo nastopiti službo v kadru v tem letu, naj se prijavijo komandi ljubljanskega vojnega okrožja, Tabor št. 1. soba št. 70, najkasneje do 20. junija t. l.

○ Klicite telef. štev. 29-92

Samo 3 dni

je še do otvoritve

Ljubljanskega velesejma!

Ne zamudite pravočasno opozoriti na svojo velesejmsko razstavo potom dobro premišljene

Reklame v „Slovencu“

ki se Vam bo bogato izplačala

S tozadenvimi nasveti in proračuni Vam je vedno na razpolago

Inseratni oddelek „Slovenca“

**Ob cerkvi
sv. Cirila in Metoda**

Sv. brata Cirila in Metoda sta potovala leta 867 iz Velike Moravske v Rim. Pot ju je vodila po sodbi veščakov po starri rimski cesti skozi Ptuj, Celje, Ljubljano, čez Hrušico v Italijo, torej po sedanjem Dunajskem cestni. Na tej poti sta torej moraliti iti mimo prostora, kjer se je sedaj dvignila cerkev sv. Cirila in Metoda. Tedaj gotovo nista slušila, da bo čez 1067 let ondi njima posvečena cerkev. Ko bi bila to vedela, bi gotovo poklenila in Boga prosila, naj ta kraj posebno blagoslovni in osreči vse ljudi, ki bodo kdaj v tej cerkvi molili.

Ta kraj nam je pozneje iz zgodovine znan sedež l. 1408, ko se imenuje kot gramožna jama, dokaz, da so že v tistih časih tamkaj kopali gramož in peseck Ljubljano.

L. 1472 so udrli Turki v našo deželo in obkobili Ljubljano. Utaborili so se na treh krajih, v Siški, na Poljanah, kjer takrat še ni bilo hiš, in pri sv. Kristoforu v gramožni jami, ki so jo pozneje imenovali Lovšetova jama. Ljubljano same se niso mogli lotiti, pač pa so ropali po okolici in začigali tudi cerkev sv. Petra, ker ta ni bila med mestnim ozidjem. Naposlед so jih prepodile topovske krogle z Gradu. Na tiste dni strahu in stiske, ko so Turki Ljubljano oblegali, se je ohranil spomin do danes. Obleganje se je vršilo o veliki noči. Ljubljani je pretila lakota. Jedli so tedaj, kar so dobili, med temi stvarmi tudi repne olupke. Zato Ljubljaničani še sedaj o veliki noči jedo repne olupke, seveda okusno pripravljene, in to jed imenujejo aleljuto. — Ob istem času so pričeli pri nas graditi tabore okrog cerkva, da so jim bili

najbolj pa l. 1875. L. 1839 so ustanovili pokopališki sklad ali fond, ki mora skrbeti za upravo pokopališča. Upravo vodi pet ljubljanskih župnikov pod načelnstvom stolnega župnika.

Ko je ljubljanski mestni svet sklenil, da se mora pokopališče pri sv. Kristoforu opustiti, je uprava kupila ob Martinovi cesti dobrobit 20 oralov sveta (116.179.56 m²). Arhitekt Trumler je ugradil pokopališče in sezidal kapelo sv. Kristofa. Pokopališče je blagovlivo 27. aprila 1906 škof dr. Anton Bon. Jeglič. S pokopavanjem so pa pričeli 1. maja 1906. Pri sv. Kristofu so torej pokopavali 127 let. Koliko tisoč ljudi je bilo tu pokopanih! Tu čakajo vstajenja pisatelji Vodnik, Cop, Kopitar, Bleiweis, Jurčič, Levstik itd., skladatelji Gregor Rihar, Fleischman, Cvek, Anton Hajdrich, Nedved itd. in mnogi drugi odličnjaki.

Pa tudi pokopališče pri sv. Kristofu je postal premajhno, zato je uprava l. 1913 dopupila zopet sveta.

Cerkv sv. Kristofa ima v vel. altarju sliko sv. Kristofa, ki jo je naslikal l. 1765 Anton Cebej (Zebey), rojen leta 1722 v Ajdovščini, ki je vec let delal v Ljubljani.

— Cerkev sv. Kristofa bo zatemnila sedaj nova cerkev sv. Cirila in Metoda, ki ji je načrt napravil mojster Plečnik Jožef. Ta cerkev je postala 1. jan. 1934 župna cerkev nove župnije sv. Cirila in Metoda, ki so jo župljeni zgradili po trudu p. Kazimirja Zakrajska.

Po legendi je nesel sv. Kristof malega Ježuščka preko reke; tu pa naj sv. Kristof izroči božje Dete cerkvi sv. Cirila in Metoda, da bi varovalo novo cerkev in blagoslovil vse njene župljane.

V. Steská.

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabih prebavi uporabljajte znani PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC. Pisten je le, če nosi:

1. zaščitni žig, — 2. ime proizvajalec: Apoteka Mr. Bahovec,

Ljubljana, — 3. paket mora biti vezan in plombiran.

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi:

»PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC« iz Ljubljane.

Reg. pod Sp. br. 76
od 5. 11. 1932

Vsi prizadeti častniki in vojaški uradniki morajo priti osebno k pregledu.

○ Naknadna zaprisega vojaških obveznikov bo v dvoranu Mestnega doma na Krekovem trgu 2-I. Naboru so podprtveni vsi mladenčki, ki so rojeni v letu 1914 in vsi obvezniki, ki so rojeni v letih 1903, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912 in 1913, ter so bili do tej oglašeni za začasne nesposobne, ali pa sploh niso bili pregledani. Istočasno se bodo pregledali tudi vsi oni obvezniki operativne in rezervne vojske, ki so na kakršenkoli način postali nesposobni za vojaško službovanje in so se prijavili za pregled. Vsi naborniki in obvezniki naj se točno ob napovedanih urah zglaže pred komisijo s pozivom in svojo legitimacijo ter z vsemi potrebnimi dokazili. Kdor se ni prejel poziva, naj se takoj zglaši v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu 7-I. Naborniki, ki še niso odslužili svojega roka, ne pričajo v poštev.

12.-+1.-+8.-=Din 21.-
Hauff Orthochrom-film 6×9 cm za 8 posnetkov, rok februar 1936. . . . . Din 12.-
razvijanje istega 1.-
8 kopij — fotografij . . . . . " 8.-
DROGERIJA GREGORIĆ dr. z o. z.
LJUBLJANA — Prešernova ul. 5.

DENTIST-ZOBAR PAUL VRANKAR Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob pol 6 in pol 9 ter jutri ob pol 9:
PESEM SVETA (Jožef Schmidt).

Ob pol 9 danes in jutri tudi še

ZIG SRAMOTE (Boris Karloff)

○ Dijaki-naborniki naj ne pozabijo, da morajo prinesi v naboru s seboj maturitetno spričevalo in univerzitetno izkazilo, odnosno zadnjo šolsko spričevalo in potrdilo o sedanjem obiskovanju šole. Kdor je dovršil več različnih šol, naj prinese zaključna izpisanja vseh teh šol s seboj. Same dijake knjižice, legitimacija ali potrdilo, brez originalnega spričevala, ne velja, zato naborna komisija onemogoča priznanje, da ne bo imel vseh potrebnih originalnih spričeval s seboj, ne bo priznala dijaka roka.

○ Tudi naborniki in obvezniki, ki jim je dovoljen pregled v Ljubljani, morajo pred naborno komisijo dokazati svojo identiteto z legitimacijo (s fotografijo). Oni, ki ne bo mogel svoje identitete dokazati, ne bo pregledan v Ljubljani, temveč bo moraliti na pregled v svojo domovno občino.

○ Pokopališka ulica pri Sv. Krištofu bo od ponedeljka naprej štiri dni zaprta za promet.

○ Za pohajanje državnih sol določa tar. post.

318a takson. zakona posebno šolnino, ki se odmerja na osnovi seštevka neposrednih davkov roditeljev in učenca. Šolski zavodi bodo domerjali šolnino na podlagi uradnih potrdil, ki jih bo

Uničen ribji zarod

Zaradi nepremišljenosti lahko nastane velika škoda

Kamnik, 25. maja.

Ponekod imajo grdo navado, da zmečejo vodo vse, česar ne potrebujejo več pri hiši. To nelepo lastnost imajo tudi Kamničani, ki so iz svojega slavnega žajspohata, ali kakor ga oficielno imenujemo Mlinščica, napravili pokopalische črepinj in razne rototop. Potoki, ki tečejo izpod planin po obširni komendski ravnini in se zdržijo pod okrog Trzina, imajo v tem pogledu enako usodo. Nekaj so ugotovili, da je voda v enem izmed teh potokov pokvarjena in okužena. Ko so preiskali potok, so našli v strugi na skritem mestu crknjenega konja, drugod pa menda prasiča. Nihče ne more trditi, da delajo ljudje to iz hudoj, pač pa je to stara, grda razvada, ki utegne imeti v marsikaterem primeru hude posledice, zlasti, ker rabijo ljudje vodo iz teh potokov za živino in ponekod celo za domačo porabo. Pozdraviti je treba zato vsak poskus, da bi se odpravila ta razvada.

Zgled navajamo primer, kako je bil pred kratkim zaradi brezkrbnosti in nepremišljenosti uničen ves ribji zarod v potoku Brniku, ki je bil znani kot najboljši na ribah v vsem kamničkem okraju. Brnik je močan gorski potok, ki ga v gornjem teknu pri Cerkljah, ko teče po skalovaljem svetu in žene mline in žage, imenuje Reka. Vasi je bil zelo bogat rib, ko pa so v gornjem teknu žigali apno in je apnena voda tekla v potok, je bil tedaj ves ribji zarod uničen. Sele pred sedmimi leti so sedanjci zakupniki ribolovnega revirja Kaplja vas—Zalog zaredili v Brniku postri. Vsakoto so pod strokovnim vodstvom banovinskega ribiča vlagali vodo milad zarod. Brnik, ki teče skozi znane vasi Vopovlje, Lahoviče, Nasovče, Breg, Potok, Kaplja vas, je izredno ugoden za gojitev potrivi zaradi bistre in stalne vode ter obilne hrane. Važen pa je tudi za celotni revir, ker je najlepše

drštje za postri, ki prihajajo iz sosednje Pšate. V sedmih letih se je zaredilo v potoku izredno veliko postri in se letos so vložili v vodo 500 enotnih iz ribogojnice ob Bohinjskem jezeru.

Pred kratkim je neki posestnik iz Lahoviča apno v apnenih jamah, ki so izkopane tik ob potoku. Delavej so očistili jame in vse staro apno zmetali enostavno v vodo. Ker so jame komaj pol metra oddaljene od brega, je pri gašenju apna tekla apnena voda v potok. Apno je uničilo celotni ribji zarod v potoku. Otroci so lovili mrtve in omamljene postri in jih prinesli lastniku ribolova okrog 30 kg. Večino pa je seveda voda odnesla.

Strokovna komisija je ugotovila, da je uničen ves ribji zarod. V potoku so našli še par večjih postri, katere so polovili kar z roko: vse so bile namreč slepe. Apnena voda jih je osleplila in razjedla škrge ter nežno kožico na plavutih in repu. Vse te preostale ribe so seveda poginile v par dneh. Komisija je ugotovila, da je apno uničilo v blatu potoka tudi vse živalice, ki so glavna hrana za postri. Zastrupljeni tok v potoku bo dolg približno 8 km. Škoda je seveda zelo velika, ker je zdaj ribolov v toku pod Lahovičami uničen za nekaj let. Lastnik apnenih jam je pripravljen poravnati škodo. Ker ima večje število posestnikov iz praktičnih razlogov apnene jame ob potokih, naj bo opomin, da se v bodoče zopet ne pripeti kaj podobnega. Določbe ribarskega zakona so stroge in kazni prav občutne.

Gorski postri iz ribolovov okrog Komende že od nekdaj slove. Da ne bo zdaj kdo misil, da po nesreči v potoku Brniku v Komendi ni več mogoče dobiti postri. Še vedno jih je dovolj in poceni, saj je ribolov velik in obsegata celo Pšato. Tunjščico in druge rib bogate gorske potoke.

Osebne vesti

= V Leoniču v Ljubljani je prestal prav težko operacijo g. Ivan Piber, župnik v Šenčurju pri Kranju. Priporočamo ga zlasti duhovnim tovarišem v molitvi!

= Duhovniške izpremembe v Lavantinski Škofiji: Razpisana je župnija Vuhred do 18. junija. Za provizorja pri Sv. Juriju ob Pesnici je postavljen g. Jožef Zupančič, kaplan pri Sv. Juriju ob j. ž. — Prestavljeni so gg. kaplani: Franc Podgornik iz Sv. Trojice v Haložbergu v Marenberg, Bogomir Pušnik iz Marenberga v Vojnik in Martin Kozar iz Sv. Marjete niže Ptuju k Sv. Juriju ob j. žel.

= Odvetniški izpit je napravil pri apelačijskem sodišču g. Luce Florjančič.

= Razrešeni so službe rezervnega častnika peh. kap. I. razr. Vilko Bäbler, inž. kap. I. razr. Viktor Šinkovec, lekarniški kap. I. razr. Karel Kornic, peh. kap. II. razr. Rudolf Severinski, san. poročni dr. Henrik Fišer, peh. podporočnik Milan Parča in topniški podporočnik Vladimir Černoš.

= Upokojeni so mornariški narednik vodnik I. razr. disciplinsko-administrativne stroke Franjo Nagode, orož. kap. II. razr. Nikolaj Šuput in peh. kap. I. razr. Josip Abeac.

= Imenovan je za uradnika IX. položajne skupine uradniški pripravnik Dragotin Poljanec.

= Izpit so napravili za čin rez. veterinarskega podporočnika kaplar-dijak Ivan Horvatčič in za čin rez. sodnega podporočnika kaplara-dijaka Milenko Kangrga in Viktor Lendle.

Ostale vesti

= Župnim uradom ljubljanske škofije. Te dni je razpoložil uredništvo Krajevnega leksikonu dravske banovine okrožnico zaradi krajnih podatkov. Krajevni leksikon tople priporočamo in prosimo, da dajo naprošene podatke (zlasti glede cerkvene zgodovine in umetnosti) radi na razpolago. Leksikon bo dobro služil tudi cerkvenim uradom v njihovem poslovanju. Št. 2240 z dne 25. maja 1934. Knežoškijski ordinarijat ljubljanski.

= Romanje k Mariji Bistriški in izlet v Zagreb dne 2. in 3. junija 1934. Vsi župni uradi so naprošeni, da javijo še danes v nedeljo točno število romarjev na naslov: Lojze Pavlič, poslanec Celje, poštni predel 106. Muropolci naj pošljijo denar za vozovnice po 47 Din g. Mundi Matiji, kaplanu v Ljutomeru. Prekmurci pa g. kaplanu Halasu v Dolnjo Lendavo. Ostali pa naj pošljijo denar sigurno v ponedeljek na gornji naslov. Vozni red za vlake bo objavljen v sredo, četrtek in petek v »Slovencu« ter po okrožnici preč. župnim uradom.

= Obratovanje v premogokopih TPD. Te dni so se ugodno zaključili pogajanja med generalno direkcijo dravinskih železnic in trboveljsko premogokopno družbo glede dobave premoga za državne železnice. Trboveljska premogokopna družba je končno pristala na zahtevo po znižanju cen in sicer za 4 odstotke pri normalni mesečni količini

Se en Gospodov izvoljenec je v svetem pismu imenovan, ki je bil obenem izvoljenec Marijin. Nič zato, da se ga sv. Bernard spominja v zvezji z Zalostno Devico pod križem! Prav to, če je dve senci kdaj napolnila ista bridkost, ji bo mogla v toliku večji meri po prestani bridkosti prevzeti ista radost. Noben Gospodov učenec ob vstajenju njegovem ni imel toliko razlogov odkritoščenega veselja kakor Janez, učenec ljubezni. Nad njim je skazal Mojster vso sladkost in dobrobitivo svojega Sreca. V Janezu, ki se je bil pri večerji naslonil na njegovo pršic, je Gospod videl v duhu vse, ki se bodo kdaj takoj v njegovem Sreco. Janez ni bil naslonjen na božje Sreco po svojem lastnem nagibu in v svojem lastnem imenu, ampak po božjem nagibu v imenu vseh, ki bodo častili in ljubili Jezusa v zakramentu ljubezni. Od tega trenutka Janez v Gospodovih očeh ni bil več Zebedejev sin, marveč tisti izvoljenec, ki bo po volji nebeskega Očeta stal ob križu z Jezusovo materjo v imenu človeškega rodu. Tako se je zgodilo, kar je Gospod pred svojim trpljenjem napovedal: »da kdo steti (stoji) na moji desnici ali levici, ne gre meni, ampak bo dano, katerim je pripravil moj Oče« (Mt 20, 23). Zdaj razumemo pomen naslednjih besed: »Jezus se ozre na mater in na zraven stojecega učenca, ki ga je ljubil, ter reče materi: „Zena, glej, tvoj sin!“ Potem pravi učenec: „Glej, tvoja mati!“ In od tiste ure je učenec vzel k sebi (Jan 19, 27). Maria je v učencu Janezu videla zastopnika mnogih. Tako se je spolnila Gospodova obljuba: »Ne bom vas zapustil sirot, prisel bom k vam (Jan 14, 18). In res je prišel k nam, najprej po svoji Materi, to se je zgodilo v uri, ko je učenec vzel Jezusovo mater k sebi. Obenem je Gospod v Janezovi osebi zapustil svoji materi živ spomin in viden spomin svoje ljubezni do človeškega rodu.«

22.

Se en Gospodov izvoljenec je v svetem pismu imenovan, ki je bil obenem izvoljenec Marijin. Nič zato, da se ga sv. Bernard spominja v zvezji z Zalostno Devico pod križem! Prav to, če je dve senci kdaj napolnila ista bridkost, ji bo mogla v toliku večji meri po prestani bridkosti prevzeti ista radost. Noben Gospodov učenec ob vstajenju njegovem ni imel toliko razlogov odkritoščenega veselja kakor Janez, učenec ljubezni. Nad njim je skazal Mojster vso sladkost in dobrobitivo svojega Sreca. V Janezu, ki se je bil pri večerji naslonil na njegovo pršic, je Gospod videl v duhu vse, ki se bodo kdaj takoj v njegovem Sreco. Janez ni bil naslonjen na božje Sreco po svojem lastnem nagibu in v svojem lastnem imenu, ampak po božjem nagibu v imenu vseh, ki bodo častili in ljubili Jezusa v zakramentu ljubezni. Od tega trenutka Janez v Gospodovih očeh ni bil več Zebedejev sin, marveč tisti izvoljenec, ki bo po volji nebeskega Očeta stal ob križu z Jezusovo materjo v imenu človeškega rodu. Tako se je zgodilo, kar je Gospod pred svojim trpljenjem napovedal: »da kdo steti (stoji) na moji desnici ali levici, ne gre meni, ampak bo dano, katerim je pripravil moj Oče« (Mt 20, 23). Zdaj razumemo pomen naslednjih besed: »Jezus se ozre na mater in na zraven stojecega učenca, ki ga je ljubil, ter reče materi: „Zena, glej, tvoj sin!“ Potem pravi učenec: „Glej, tvoja mati!“ In od tiste ure je učenec vzel k sebi (Jan 19, 27). Maria je v učencu Janezu videla zastopnika mnogih. Tako se je spolnila Gospodova obljuba: »Ne bom vas zapustil sirot, prisel bom k vam (Jan 14, 18). In res je prišel k nam, najprej po svoji Materi, to se je zgodilo v uri, ko je učenec vzel Jezusovo mater k sebi. Obenem je Gospod v Janezovi osebi zapustil svoji materi živ spomin in viden spomin svoje ljubezni do človeškega rodu.«

Z NIVEA na zrak in solnce!

Ali prosim oprezno! Vaša koža se je vsled gorke oblike odvadila solncu, zato se natrite najprej z Nivea-cremo — oboje varuje in negeva kožo ter pospešuje, da postane naravno rujava.

Po toči zvoni

kdo se spomni zavarovanja še le tedaj, ko mu nad glavo zagori, ko ga pozdravlja smrt, a ga obkroža družina, ki bo brez njega berač, ko mu nezgoda onemogoči pridobitno delo, ko mu vlimilci odneso pol imetja in podobno.

Taki ljudje pač ne vedo, da prevzema naša domača Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani vse take in še druge slučaje pod najpovoljnjejšimi pogoji v zavarovanje. — Ko gre za zavarovanje, se obrnite na našo domačo Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani.

šinstva Gasilske zvezde, »Odročba o članstvu tujih državljanov v gasilskih edinicah«, »Pojasnilo o cestni obveznosti oseb z 9 in več otroki«, »Odročba o trošarini na predmete iz cementa«, »Razglas o proračunu mestne občine Ljubljanske za leto 1934«, »Prijava odpuščenih delavcev Borzam delna« in »Objava banske uprave o pobiranju občinskih trošar in letu 1934.«

— Sanatorij ruskega Rdečega kriza v Vurbergu napreduje. Do sedaj so tam iskali zdravia večinoma Rusi in Srbi. V zadnjem času si je pa tam popravilo zdravje tudi več Slovencev. In da bo stvar še bolj napredovala, je vodstvo sanatorija poklicalo usmiljene sestre od čudodelne svinčnice.

— Pri bledi sivorumenasti barvi kože, utrujenosti oči, slabem počutku, zmanjšani moči za delo, žalostnem razpoloženju, težkih sanjah, bolečinah v želodcu, pritisni krvi v glavi in strahu pred boleznijsko se svetuje, da se skozi nekaj dni zjutraj na tešče pije čaša naravne »Franz-Josef« grenčice. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josef« voda največ radi tega, ker na mil način odstranja vzroke mnogih bolezenskih pojavorov.

— Šolska mladina ima za obisk XIV. ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 30. maja do 10. junija, znižano vstopino po 3 Din za učenčo oziroma učenca, če je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljstva. Dan obiska je poljuben. To velja za vse šole in učne zavode. Letošnji velesejem bo še posebno nudil mladini najpraktičnejši pouk o razvoju in stanju našega gospodarstva, ker bo zastopana vse naša proizvodnja, poleg tega na tečjujoči čistoti novega, posebno kartografska razstava, ki bo med drugim podala tudi geografsko, geološko in meteorološko sliko naše domovine. Zanimale pa bodo draščajočo mladino brezvonomo tudi poučne razstave o reklami in propagandi, kjer bodo za tolmčenje na razpolago posebni vodniki in drugi oziroma gospodarski razstavi, in pa aktualna gospodarska razstava »Zena v poklicu«. Z ogledom teh prireditve bo delo učiteljstvu v marsičem zelo olajšano, ker bodo z učenci potem tvarino lažje predelali in jo bo mladina globoko dejala.

— Za srce, ledvice, kamne, jetra, želodec, notranje žlezle in čiščenje krvi je vendar najboljša naša Radenska statina. Zahtevajte vedno in izredno le Radensko statino.

— »Ti si skala«, izdala Akad. zveza. Vsi, katerim je Akad. zveza poslala brošuro »Ti si skala«, so naprošeni, da poravnajo svoj račun (5 Din) ali vrnejo brošuro. — Akad. zveza je v idealni ljubezni do Cerkve in do papeža izdala to knjižico in vsak jo bo vzel v roke s haskom! Mi, katoliki, smo tako srečni, da imamo za vodnika božjega namestnika na zemlji, opremljenega z božjo oblastjo. Prav to je hotela Akad. zveza v naši dobi razkroja podprtati in načrati: Pomagajte Akad. zvezzi pri njenem idealnem delu s tem, da plačate, oziroma naročate knjižico. — Akademksa zveza, Miklošičeva 5.

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča slednje knjige: Adam: Christus unser Bruder; 25 strani. Vezano 80 Din. — Amstad: Um die Seele des Kindes; 140 strani. Vezano 60 Din. — Borkowski: Miniaturen erzählerischer Kunst; 168 strani. Vezano 78 Din. — Heinzen: Katholische Bildungswerke; 107 strani. Vezano 60 Din. — Lins: Frohe Fahrt; Pisma na mladence. 128 strani. Vezano 60 Din. — Lippert: Abenteuer des Lebens; 188 strani. Vezano 104 Din, nevezano 76 Din. — Pflieger: An junge Menschen; Premisljevanja in nagovori na osnovi nedeljskih evangelijev. 160 strani. Vezano 62.75 Din. — Weber: Dein Meisterstück; O vzojni značaji mladine. 222 strani. Vezano 70 Din. — Wibbelt: Die goldene Schaukel; Plaudereien. 311 strani. Vezano 90 Din. — Faulhaber: Die sittlichen Werte des alten Testaments und ihre Aufwertung im Evangelium. 24 strani. Nevezano 5 Din. — Faulhaber: Die sozialen Werte des alten Testamentes. 22 strani. Nevezano 5 Din.

— Vso turistično in popotno literaturo, ki jo rabite ob času izletov (zemljevid, priročne kažipote, popotne knjižice) dobite pri Novi Založbi v Ljubljani (Kongresni trg), ki ima v zalogi vsa zadevna domača in najboljša tuja dela. Tam dobite tudi primerne knjige kot čitivo za na pot, v cenenih in priročni izdaji.

— Zdravilno blato. Blato, ki se uporablja v zdravilne svrhe, je dar notranjosti zemlje, ki ga medejo kipeči vrelci na dan. Najznamenitejše vulkansko blato je brez dvoma ono v kopališču »Pieštanje« v dolini Vaga (CSR), ki se priporoča vsej revmaticarju kot zdravilo. Glavna sestavina tega blata so najfinješi granitni kristali, ki nastanejo v globinah vulkana. Ako te male kristale, ki se nahajajo v tem blatu, v težkem povoju pritisnete na kožo, že sami po sebi povzročajo željno pričakovani zdravilni vpliv. V modernih kopaliških zavodih Pieštanje se uporablja to zdravilno blato naravnost iz izvira, tako da naravnost sijajno vpliva na revmatica in protinova obolenja ter na eksudativne ženske bolezni.

Zavod šolskih sester v Repnjah

Zavod šolskih sester v Repnjah na Gorenjskem sprejema deklice na počitniško kolonijo. Kraj je radi oživljajočega gorskega zraka, zdrave lege, snrekovih in borovih gozdov ter lepe okolice naravnosti idiličen in zelo pripravljen za okrevališče. Na uslugo je tudi kopališče na prostem. Otroci so pod vedenim nadzorstvenih sester. Avtobusna zveza z Ljubljano in Krajišnjem je prav ngodna.

Zavod sprejema tudi osnovnošolske dekline ozir, deklice od 3. leta dalje v penzionat.

— Foto-sport se hitro siri. Povsed se v zadnjem času opaža, da so foto-igrice zelo zaposleni, a to vse zaradi velike akcije prodaje foto-aparator, ki jo izvaja tvrdka Kodak. Sele sedaj se vidi, kako veliko zanimanje vlada v naši državi za fotografiranje. To je tudi razumljivo, saj ima nasa država toliko prekrasnih pokrajin prikladnih za fotografiranje. Prav za prav ne bi smeli biti noben naobraženec brez foto-aparata. Zato moramo to propagandno akcijo prodaje foto-aparator tvrdke Kodak, ki traja do 9. junija, veselo pozdraviti. V tem času dobite v vsaki foto-trgovini Kodak-Junior aparat za Din 490, a proti predložiti kupona dobri vsak kupcu bon za Din 100, tako, da dobite za Din 390 kvalitetnem in precizem foto-aparat znamke Kodak. Ti ugodni pogoji prodaje veljajo samo za določen čas. Je pa se dovolj časa, da si lahko vsak za mal denar nabavi Kodak-Junior foto-aparat, ki daje izvadno dobre snimke formata 6 xrat 9 cm.

— Trije otroci zgoreli. V vasi Ljubogoski v bližini Sarajeva se je te dni odigrala strašna žalostna igra. V kolibi, kjer je stanovala družina Jovanovićev, so ostali doma trije majhni fantki. Iz neznanih vzrokov pa je nastal v kolibi požar. Ker je bila koliba lesena, je bila naenkrat vsa v plamenu. Ubogim otrokom ni mogel nihče več pomagati. Vsi trije so zgoreli. Starši so našli le nekaj zogljeneh deli.

— V sodni dvorani ga je napadel. Na zagrebškem okrajnem sodišču so imeli predverjašnjim veliko senzacijo. Vrnila se je razprava zaradi tožbe, ki sta jih drug proti drugemu naperila odvetnik Grosipi in zdravnik dr. Rokšič. Tožarita se zaradi incidenta, ki se je odigral pred trgovinskim sodiščem. Tedaj je med obema prislo po obračunavanju s pestimi. Zaradi tega incidenta bi se morala vršiti predverjašnja razprava pred okrajnim sodiščem. Ob 10 je prisel v sodno dvorano dr. Rokšič z nekaj pričami. Razprava bi se morala pričeti takoj, ko bi prišel odvetnik Grosipi. Sodnik se je za par trenutekov oddalil v sosednjo sobo. Tedaj je prisel v dvorano Grosipi. Ko ga je zdravnik ugledal, je takoj navalil nanj in ga udaril s tako silo po obrazu, da mu je prebil obe ustnici in se je Grosipiču ulila kri. Rokšič se je nato na intervencijo prisotnih umaknil v neki kot. Grosipi pa je po zatrejanju očividcev potegnil boxer. Do zopelnega obračunavanja ni prišlo, ker je v tem stopil v dvorano sodnik, ki je takoj odložil razpravo. Ta žalosten incident je zbudil po vsej sodni palaci veliko senzacijo.

— Smrtna nesreča v kamenolomu. V Ozboljovem kamenolomu v Šestinah pri Zagrebu je hotel 21 letnega Mirkovo Valenčaka z želesnim drogom oddrobiti veliko skalo, ki jo je že poprej eksplozija razrabljala. Na prigovarjanje svojega brata pa je to opustil ter sedel nedaleč od skale na tla. Naenkrat pa se je skala odromila in ga pokopal pod seboj. Strla mu je prsti koš. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa je kmalu izdihnih. — Posebno tragično pri nesreči je to, da je v teku enega leta to že druga nesreča, ki je zadeval Valenčakov rodbino. — Pred pičlim letom se je smrtno ponesečila v istem kamenolomu Mirkova sestra Ana. Nabiral je suhljad v bližini kamenoloma in ni pazila na eksplozijo. Naenkrat je počela in po zraku je priletel velik kamen, ki je nesrečnico zadel v glavo. Bila je na mestu mrta.

— Pri poapnenju arterij v možgancih in sreči jesežemci pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.

Trbovlje

Uradni dnevi laškega okrajnega sodišča v Trbovljah se bodo vršili v občinski — Parašuhovi. — hiši naslednje dni: 9. in 23. junija, 7. in 28. julija, 11. in 25. avgusta, 10. in 22. septembra, 6. in 27. oktobra, 10. in 24. novembra, 10. in 29. decembra. Vsakokrat od 9 do 12 in od 14 do 16. — V Hrastniku pa bodo v občinski hiši ob istih urah naslednje dni: 16. junija, 14. julija, 18. avgusta, 15. septembra, 20. oktobra, 17. novembra in 22. decembra.

Gugalnice so nevarne. Poleg planinskih koč na Mrzlici in Sv. Planini, kamor romi vsako nedeljo polno Trboveljanov, so postavili tudi gugalnice v zabavo izletnikom. Na obeh krajeh so je zaporedoma zgodile več nesreč, da so si gugajeli pretršli kosti, oziroma polomili noge, na Sv. Planini letos že dva, na Mrzlici pa zadnjih četrtek zopet eden, manjših negod pa celo vrtca. To bo morda dovolj krepek opomin k previdnosti in pravi meri tudi pri zabavi.

Ptujski

Popis mladine. Radi določb zakona o telesni vzojni se bo popisala vso moška mladina v letih 1915 do 1920. Da se zamore izvršiti točen popis, poziva mestno načelstvo mladeniče, rojene v navedenih letnikih, da se z domovnico ozir, s krstnim listom priglasijo na občini do konca tega meseca.

Aranžerski tečaj se je vrnil v Ptiju ter se zaključil z nagradnim tekmovanjem, ki je lepo uspel. Prihodni tečaj se bo vrnil na jesen meseca septembra. Zanj vrla veliko zanimanje tudi med podeželskimi trgovci. Pojasnila daje trgovski gremij v Ptiju.

Sestre imajo namreč šestrazredno narodno šolo s pravico javnosti, kjer dobe deklice zelo dobro izobrazijo. Po končani osnovni šoli jim je omogočen vstop v mestansko šolo ali pa v gimnazijo, kjer navadno prav dobro in tudi odlično napredujejo; ali pa tudi lahko vstopijo v gospodinjsko šolo, ki je kar v zavodu pod vodstvom šolskih sester.

Natančnejša pojasnila daje Zavod šolskih sester v Repnjah, p. Vodice nad Ljubljano.

Sv. Katarina pri Medvodah

Ena najlepših izletniških točk v neposredni bližini Ljubljane je gotovo Sv. Katarina. To tudi upoštevajo vsi planinci in prijatelji planinstva (pozimi radi ugodnega smučarskega terena tudi smučarji) ter radi tega tudi ta kraj, ki ima več različnih in deloma lahkih dostopov, obiskuje mlado in staro, poteli in pozimi. Da pa tudi more vsem obiskovalcem primereno postreči, je gostilničar na Grabčih pod Sv. Katarino (proti Grmadi) Anton Dobnikar sezidal udoben in obsežen »Planinski dom«, katerega otvoritev bo v nedeljo 3. junija. Vsi prijatelji Sv. Katarine so vabljeni, da se te otvoritve udeležijo in se prepričajo o udobnem domu in dobrini ter cenjeni postrežbi.

Novo mesto

Prvo sv. obhajilo je prejelo v frančiškanski cerkvi v četrtek, 24. maja, 34 fantov. Peče nihovih sošolcev spremlieno z orkestrom je vso slavnost zelo povzdignilo. Dečki so bili potem pogosteni v konviktu, popoldne pa so imeli skupne litjanje v samostanski kapeli šolskih sester v Šmiljeh.

Sv. birma bo pri nas v nedeljo, dne 3. junija. Za ta dan se vršijo vestranske priprave. Zlasti se tegu dne vesele otroci, ki bodo ta dan prejeli zakrament sv. birm.

Prosimо mestno občino, da pospeši popravila hydranta v sv. Juriši ulici. Razkropana grobija ni samo v napoju, ampak je tudi kaj grda nakaza.

Kako nujno potrebno je v našem mestu vsaj eno javno stranišče, glasno vpijejo naši nasadi, drevoredi, javna sprejemališča in vogali. Želimo samo, da bi ti klicarji ne bili glad vpipogega v puščavi, pa bodisi lo iz tujsko-prometnih ali pa iz higijeničnih ozirov.

Stari trg pri Ložu

Vodno zadružno so ustanovili v tukajšnji dolini. Velikega pomena bo ta zadružna za tukajšnje prebivalce, ker se bodo na podlagi te lahko začela regulacijska dela potoka Obrha in Golobine. Tako se bo po dolgih letih vendar enkrat začelo z melioracijskimi deli. Baje je odobren od oblasti že veči znesek v ta namen.

Ribolov je baje naprodaj od snežniške grščine. Bilo bi umestno, da pride v last občine. To je izrazil tudi občinski odbor v zadnji seji, ki pooblastil župana, da stori potrebne korake. Prepričani smo, da bo sedanjih lastnikov to željo upoštaval.

Naznanila

Ljubljana

1. Svetovno proslavo 50-letnega rojstvu dr. Edvarda Beneša prirediti Jezeroški-československa liga v pondeljek, 28. maja ob 20.30 v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Vstop prost.

I. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju. Pri vseh predstavah najmočnejši kratek barvan film.

1. Siskarji! Postavljana sadjarstvena in vrtušninska društva priredi, v torč ob 20.15 v šoli strkovno predavanje zbor.

1. Klubo Kodeljeva, Danes ob 17.30. Posem sveta, po Jožef Schmidt. Ob 20.30 in jutri ob 20.30 zvezni še Zgornji smučarji (Baris Koloff). To je zgroba o Al Caponeju.

Ali beračenje res nese? Komaj 3% ljudi vrže beračem belič

Je-lj beračenje pri dananšnji hudi konkurenčni sprožilo otrpljenja človeškega srca še koristen posel? Koliko ljudi danes še da beraču miloščino in koliko jih gre trdo mimo njega? To so vprašanja, ki si jih postavlja >Amale< v >Prager Tagblatt<.

Ce bi hotel vsakemu beraču nekaj dat, bi moral razdati celo premoženje. Toda ta izgovor >vsakomur ni mogoče dati< se pogosto izpremeni v >nikomur ni mogoče dati<. K temu še dodajajo ljude prijeten zaključek: >Slišali smo že o beračih, ki so zapustili ogromno premoženje. Po vsem tem človek ne bo neumen in ne bo dajal bogatejšemu, kar je on sam. Naleliš na ljudi, ki točno izračunajo: >Ce vsak deseti da beraču dvajset stotink, zneset to na uro pet do deset kron, po šestnem beračenju 60 kron, to je mesečno 1800 kron.<

In kakšna je resničnost? Statistika nam jo počaže. Bos berač se postavi na vogal ob trgu, na katerega prihajajo ženske. Godi se mu takole: Recimo, da gre mimo njega sto ljudi, izmed teh 61 žensk in 39 moških. Izmed vseh teh mu ne bo dal niti eden belič. Ta gospod se lepo zahvali za pozdrav, ona gospa se nasmehne: >Žalibog, nimam ničesar! Nekoliko boljša je bilanca stare ženice, ki ponuja ovele rože. Mimo nje gre 55 žensk in 45 moških. Prve tri ženske ji dajo novec. To so navadeni uslužbenke iz bližnje trgovine, 87 drugih pačevci jih ne da ničesar, oziroma ne kupi od nje nič.

Slopošno misijo ljudje, da ženske, ki nosijo v naročaju otroka, mnogo zaslužijo. Taka ženska, ki je beračila ob šoli, je zaman prosila miloščino. Od 100 ljudi so jo le tri ženske obdarile; en gospod ji je dal dvajset stotink. To se je zgodilo v trenutku, ko so otroci zapuščali šolo. Ob drugih urah bi bil uspeh beračenja manjši. Mož na nasprotni strani, ki je držal v naročju majhnega otroka,

je prejel od dveh žensk novec, neki delavec je njevemu otroku vtaknil v usta žemljo, 97 drugih je šlo mimo njega. Poseben poklic so si izbrali tisti držni berači, ki svoje >žrtve< nekako izbirajo. Prav radi se približajo kakemu paru ali skupini ter moredujejo in moledujejo. Navadno misijo, da se bo kavalir pokazal usmiljenega iz obzira do svoje izbrane. Njihov račun je pogosto pravilen. Toda zelo pogosto se zgodi, da sikne mladi gospod berač: >Glejte, da mi prideš izpred oči! Ali morda mislite, da se dama radi tega razjezi nad njim? Morda ga celo radi njegove >odločnosti< še občuduje! Na njenem obliju navadno ne berete nikakega sočutja.

Zanimiva je usoda beračev, ki zvonijo po stanovalnih. Poglejmo štirinadstropno poslopje s 17 stankami! V tej hiši je star invalid izmoredoval novec za 20 stotink in kos kruha. Dvakrat so ga grdo nahrulili. Zdi se, da je mnogo ljudi, ki si domišljajo, da je posebno junačko takega človeka, ki se ne more braniti, osramotiti. Kaj porečete o človeku, ki s paličico maha po zraku in si žvižga, ko koraka po ulici in skoraj sune vstran berača, ki ga prosi za miloščino, ter veselo odskaklja dolje? Mislim, da je to lopov. Takega ravnanja ni mogoče zagovarjati niti s trditvijo, da je berač siten in da človeka kar ne pusti iz rok. Zgodi se včasih, da se ljudje zgražajo nad tem, če berač, ki morda dva dni ni jedel, plane v prvi buffet, ko mu vržeš v klobuk nekaj noveev. Ali je to kaj čudnega?

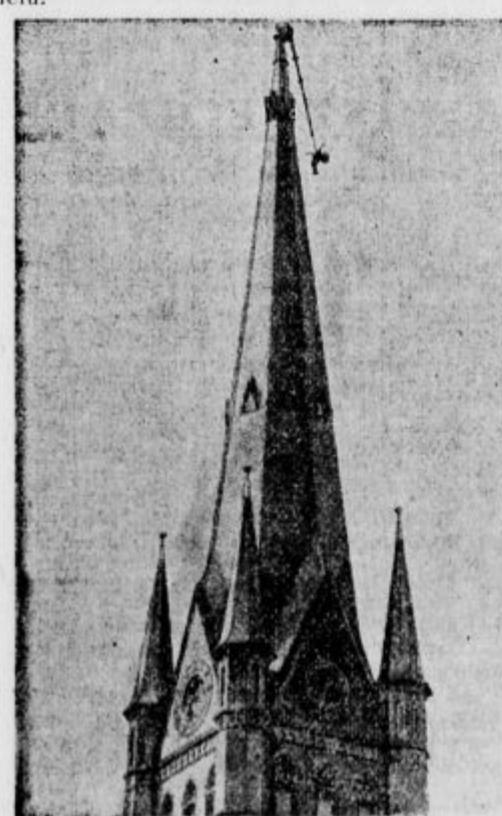
Gotovo, da je med berači tudi nekaj takih, ki niso potreben denarja, toda prav poredko ljudev beračijo za zabavo. Njihov kruh je navadno trd. Nepotrebnim ljudem prav poredko kaj dajo. Statistika dokazuje, da da beraču miloščino komaj 3% mimoidočih, medtem ko se 97% zanj ne zmeni.

Porenje je letos zadela velika nadloga. Hrošči so kar poplavili deželo. Prebivalstvo je organiziralo nanje lov, ki se ga pridno udeležuje posebno o mladina. Hrošče tresejo z dreves in jih pobijajo

Sv. Lucija in Noblove nagrade

Staro poetično izročilo, ki ga je ohranilo skandinavsko ljudstvo iz svoje katoliške dobe, slika sv. Lucijo kot mučenico, ki je žrtvovala svoje oči, da bi rešila neko grešno dušo. V nagrado za to ji povrne Bog vid ponoči med 12. in 13. decembrom. To noč imajo peklenščki največjo oblast in povsod nagajajo kristjanom. A sv. Lucija jih zasleduje in prepreči njih nakane. V Stokholmu izvolijo ta dan najlepšo Švedinjo za sv. Lucijo tistega leta. Ima dosti opravkov in med drugim ob svitu >naznanja dan< Nobelovim odlikovancem. Obišče jih na vse zgodaj v bleščecu nosi iz bele svile in z zlato krono, v kateri gori sedem sveč. Po stari šeki izroči odlikovanec mlečno kavo s topilim >Lucijnim kolačem<, mu oznani zmago luči nad temo ter želi veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Strela izpodbila petelinu na cerkvenem stolpu. To se je pripetilo cerkvi sv. Matije v Berlinu.

Damski venček pred 3000 leti

Take venčke so prijevale stare Egipčanke. Na starih, dobro ohranjenih slikah jih vidimo v najbolj izbranih oblekih, s skrbno friziranimi lasmi, okrašenimi z lotosovimi cvetmi in dišavnicami, ki so jih imele poveznjene na glavo. Okoli njih skačejo lepe služkinje, ki jim drže pod nosom lokvanjeve cvete. V dolgih vrstah sede dame za mizo, obloženo z grozdjem, smokvami in okusno pečenko, pa tudi z vinom, da so se kreple, kadar so prekinile pogovor.

O čem so neki kramljale dame pred 3000 leti? No, tudi to izvemo iz starih slik, na katerih so hieroglifi, ki nam marsikaj razovedajo. Egipčanke so rade kritizirale toaleto, brbljale o uhanih, se jezile na služkinje in luksum, ki so si ga te večkrat privoščile. Na nekem paripusu je pisano, kako je jadikovala poštena gospodinja:

A jaz, odlična pospa, sem nesrečna!

>Vlačuga je postala pri nas gospodar! Ti sta, ki je prišla prazna k hiši, postaja vedno predzrejša. Ona, ki se je nekdaj morala ogledovati v vodni gladini, je zdaj lastnica kovinskega zrcala. Njen jezik ima vedno večjo moč. Ta ženska že nosi kačaste diademne in cvetne vejice, zlato in srebro in peresa se bleste na njenem suženjskem vratu. A jaz, odlična gospa, sem nesrečna in polna skrbi in žalosti. Zakaj moramo tako živeti!<

Tako so tožile med seboj egipčanske dame na svojih venčkih. Toda na jed in pijačo niso pozabile. Večkrat so toliko pile, da je morala marsikteria ugledna gospa, ki jo je podpirala njena služkinja, v skritem kotičku prinesli Bakhu svoj težki dar. Egiptovski slikar se v takih primerih ni mogel premagati in je potisnil vinjeni krasolici v roko zlomljen lotosov evet.

Z.

>Mislim, da mora biti strašno za igralca, da mora toliko let neprestano igrati predpisane vloge.<

>Njemu se še vedno bolje godi, kakor poročenemu, ki ne igra nikake vloge.<

★
Prašič mora požreti 10 kg krompirja, da iz njega da 1 kg mesa. Pri tej prenosovi se zgrubi 80 odstotkov hranilne vrednosti krompirja in le 20 odstotkov pride do človeka v okusni obliki.

Poštna postrežba v 23 jezikih

Na telefonski centrali v Berlinu, tam, kjer se križajo telefonske žice vsega sveta, kjer noč in dan neprestano zvonijo in kličejo, kjer navoriš lahko z Jokohamo, mestom San Francisco, Buenos-Aires, Kapstadt, Sidney v Avstraliji ali pa z bližnjimi >Azorii< — so uredili poseben poštni oddelek. Sicer so tam poštni uradniki kakor vsi drugi, toda vsak izmed njih obvlada štiri jezike ustreno in pismeno. Tu lahko govorijo v 23 jezikih, če pa prideš s kakim jezikom, v katerem ti trenutno ne morejo postreči, ti drugi dan pismeno v zaželenem jeziku odgovore.

Ta oddelek je namenjen predvsem poštnim informacijam, rade volji Ti pa postrežojo tudi z odgovori privatnega značaja, n. pr.: Romunski prijatelj mandžurskega državljanja bi rad iz Berlinu obvestil starše v Aziji, da je njihov sin v Berlinu umrl. Uradnik govoril z mlašeni-

čem po romunščo, pogleda v knjigo mednarodnega kitajskega Telegrafencodexa, kjer so kitajske črke, ki se ne dajo telegrafirati, zamenjane s številkami. V nekaj minutah je število sestavljeno, telegram oddan. Na Kitajskem sprememijo skupino številk zopet v besede in tako starše obveste o žalostni novici v Evropi.

Na telefonski centrali se lahko informirajo o ljubljanski telefonski številki svojega tovarne ali pa obvestim dolžnika v mestu Winsconsin, da ga še nisem pozabil in podobno. Vse pa ima svojo mejo, mi pravi poštni uradnik. Na vprašanje, kakor n. pr.: >Kako se kliče gospodina, s katero sem si pred letom din pod Šifro VX 500, poštno ležeče, Berlin-Charlottenburg dopisoval ali pa, kdo mi bo financiral moj nov perpetuum mobile, tudi 23 jezikih n' mogoče dati primernega pojasnila.

Pet mrtev v greznici!

Iz Čelevega poročajo o pretresljivi nesreči, ki se je dogodila v mestecu Feldkirchen. Delavec Anton Wadl je okoli poldne odprl greznicu pred občinskim poslopjem. Stopil je noter, da bi jo pregledal. Nazaj ga ni bilo več. Ljudje niso niti opazili, da ga ni nazaj. Greznicu je seveda ostala odprta. Okoli 5. ure popoldne je otrokom, ki so se igrali v bližini, padla v greznicu žoga. V greznicu je zlezel deček Rudolf Reichmann, da bi poiskal žogo. Tudi njega ni bilo nazaj. Iskal ga je šla njegova mati Kristina. Toda tudi nje ni bilo nazaj! Ista usoda je zadelo tudi 21 letnega France Wassererja in 20 letnega Fritza Hintereggerja. Šele krojač Malle je prišel na to, da so v greznicu gotovo strupeni plini, ki so umorili vse rojake. Nadel si je plinsko masko in stopil v greznicu. Strašen prizor! Pet mladičev je ležalo notri! Grezница je bila polna kakih 80 centimetrov visoka. S pomočjo nekega prijatelja je spravil vse pet trupel na plan. Vsi so postali žrtev nevarnih plinov, ki so se razvili v greznicu.

Učakal je 207 let

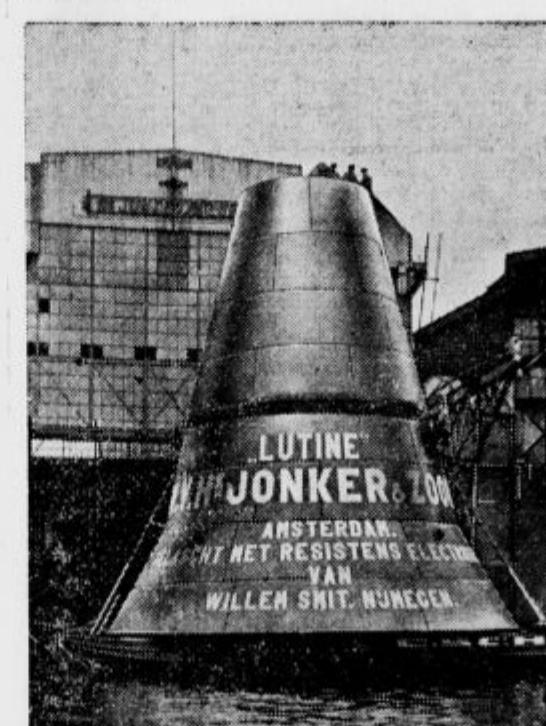
Pod tem naslovom poroča neki veliki angleški list o najstarejših prebivalceh na svetu, med katerimi omenja tudi Jugoslovane. Takole piše:

Najbrž še ni bil dosežen rekord, kakršnega ima jugoslovanski zakonski par Stojan in Jelka Dimitrijević, ki sta pred kratkim praznovala stolnico njiju zakonskega življenja. Stara sta vsak 118 let. Zelo izreden slučaj to, saj se pri stolnikih navadno dogaja, da so bili po večkrat poročeni. Sloveči Zaro Agha, ki je, kakor znano, 156 let star, je bil n. pr. nič manj kot enajstkrat poročen.

Živel je tudi neki Anglež po imenu Daniel MacCarthy, ki se je v petič oženil, ko je bil 84 let star, ter imel dvajset otrok. Umrl je star 112 let. MacCarthy je kot stolniki hodil redno na lov. A tudi sedaj živi na Angleškem neki Richard Ferris, ki je star nad sto let, a je še danes straten lovec lisic.

Grofica Katarina Desmond je umrla starata 140 let ter je imela hčer, ko je bila starata 65 let. Nezaslišano čudo pa je bilo to, da so ji malo pred smrtjo zrasli novi zobje.

V župniji sv. Lenarta v Shoreditchu na Angliji pa imajo zabeleženo, da je bil Tomaž Carn 207 let star, ko je umrl, kar je gotovo rekord dolgoti življenja novejšega časa. Skoraj neverjetno, a učenjaki trdijo, da ni izključena človeška starost od 140 do 160 let. Da pa so v prejšnjih stolnilih ljudje živeli dalj časa kot pa današnji pomemkuženi svet, je pa itak splošno znano.

To je potapljaški zvon, s pomočjo katerega bodo v bližini Terschellinga poskušali dvigniti zlato iz angleške ladje >Lutine<, ki se je potopila leta 1799.

Kdaj se pričneš starati

>Mislim, da lahko natančno ugotovim čas, ko se človek prične starati, piše William Lyon Phelps v reviji >The Reader's Digest<. To je čas, ko človek po temeljiti proučitvi samega sebe ugotovi, da njegove misli in razmotrivanja uhačajo nazaj v preteklost in se ne bavijo več z bodočnostjo. Ko se prične duh kakega človeka baviti s spominom na preteklost mesto z načrti za bodočnost, tedaj postane človek star.

Spanija je dobila hvalabogu novo miss Spanijo! To je sennorita Sanchez, lepotna kraljica za l. 1934. Ko bi težavnejših problemov na svetu ne bilo!

Politična barva oblike ni povsod v modi

Ali naj bodo politične uniforme dovoljene ali ne, se vprašujejo v raznih državah, kjer uniformiranje civilnih oseb še ni splošno, pač pa se tu in tam pojavlja.

Irska je odločno prepovedala nošenje uniform, znakov, standard in sličnih predmetov. Na Angleškem nosijo dozdaj uniforme samo skavti in po članji zvezlavne armade (Salvation Army). Ako bi moral angleška vlada izdati slično odredbo kot Irška, bi morali tudi ti dve velikanski organizaciji odložiti uniformo.

Svedi imajo zakon, ki pravi, da kralj lahko prepozna nošenje uniform in drugih znakov, s katerimi hoče nosilec označiti, kateri politični struji pripada. Neki švedski inženjer je opazil, da postaja njegovo delavstvo mrko in nerazpoloženo proti njemu. Dolgo ni mogel razumeti, kaj naj bi to pomenilo. Končno je stopila predenj deputacija delavstva ter ga opozorila, naj ne nosi več rujavih škornjev. Rujava barva je barva nacija in organizirano delavstvo ne mara je za take. Da pa ni prišlo do kakšnih posledic, je inženjer svoje rujave škornje lepo počrnil. Kaj pa poreče delavstvo zdaj, se vprašuje inženjer, ko je vendar črna barva barva fašistov?

Celo v svobodni Ameriki ni vseeno, kakšne barve oblike nosijo. Ni še dolgo tega, ko je več ljudi imelo neprijetnosti radi tega, ker so nosili črne usnjate sukne. V nekaterih krajih Amerike je to namreč simbol komunistov.

Rasputinov naslednik pod ključem

V Atenah so artilirali nekega Papanikolopulosa, ki je javno pridigal po mestu. Trdil je, da oznanja Rasputinov nauk in da ga je ta določil za svojega naslednika. S seboj je nosil vse polno Rasputinovih fotografij s posvetilom tega čudaka. Trdil je, da so posvetili izvirna, v resnici so bili podpisi ponarejeni.

Dobro zdresirana papiga: >Gospod Pivec je danes bolan in ne more v urad!<

MLADI SLOVENEC

Lojzek Tramov: **Palčki**

Mi majhni smo palčki
res čudni ljudje;
pritlikavi malčki,
a stari možje.

Smo' v lice kosmati
in sivih že las
pa silno bradati
kar doli čez pas.

Po gozdu smo skrili
v duplinah dreves;
ne more k nam priti
ne človek ne bes.

In v skalnih votlinah
prebivamo mi;
v globokih kotlinah
nas vse mrgoli.

To rajanje v noči
prične se zvečer.
Ko jutro napoči,
ni palčkov nikjer.

Ko lun'ca zasije,
ko mir je povsod,
iz zunljive prikljike
pritlikav naš rod.

Kraljček nam reče:
>Igrajte, — hop, hop!
in palček vsak steč
po gozdu v galop.

Brbljamo kot babe,
da tak je nemir,
kot v mlaki bi žabe
imele propir.

Se lun'ca se smeje
z nebeskih višav,
ko gleda skoz veje
ta šumni živžav.

Janko in Metka

Naša Metka bridko joče.
Pa zakaj?
Ker jo očka noče vzeti
s sabo v gaj.

Bratec Janko jo tolaži
z zvoncem: bim, bim, bim.
»Nič ne maraj; boš pa jutri
v gaj šla z njim!«

Metka pa vse huje plaka.
Bratec njen je ptič:
milo ji zvoni v ušesa —
ne pomaga nič.

Janko slednjič ves obupan
zvoncem odloži
in še sam iz svoje tuge
bridko zaihti.

V hipu tem pa — čudo božje —
Metkin jok
se razpoči in pobegne
k ptičkom v log...

In zdaj Metka rada bratca
bi potolažila,
pa ne ve, kako to reč bi
revica storila.

Za spretne roke

Včasih se vam kakšna slika v »Mladem Slovencu« in tudi drugod prav posebno dopade. Ali veste, da takšno sliko lahko z majhnim trudem kopirate (posnameite) na drug papir? Ce se ne veste, poslušajte! — Vzemite navadno svečo in z njo dobro obdrgnite zaželeno sliko, prav tako pa tudi prazen papir, na katerega želite sliko posneti. Ta papir nato položite na sliko in ga močno, a previdno obdrgnite s kakšnim okroglim predmetom. Ce nekaj časa papir dvignite — in že imate na njem najlepši posnetek zaželeno sliko!

Vsek sedmi človek je Kitajec.

Pri Ribičevih so imeli šest otrok, pa so kupili že sedmega. Ko so novega bratca pokazali Janezku, je ta razočarano vzliknil:

»Oh, saj ni Kitajec!«

»Pa zakaj naj bi bil Kitajec?« se je začudil očka.

»Saj nam je učitelj v šoli dejal, da je vsak sedmi človek na svetu Kitajec.«

V deželi Narobesvet

(Nadaljevanje)

Najprej so priomali do neke kolibe, pred katero je stal možic z meter dolgim nosom, ki ga je z roko kakor slonov rilec dvigal kvišku in ga vrtel na vse strani.

»Hej, hej,« je zakričal nad njim vodja velikanov, »kaj pa delaš, boter?«

»Voham,« je kratko odgovoril možic in se ni prav nič začudil novim gostom v ježevem trebuhu.

»Vohaš?« je zazidal vodja velikanov. »I, kaj pa vohaš?«

»Voham žveplo in dim,« je spet kratko odgovoril možic. V njegovih očeh pa je začarel nekaj kakor smrten strah pred nečem hudem, ki se približuje.

Vodja velikanov pa ni bil zadovoljen s tem pojasnilom.

»Kakšno žveplo in dim?« je pobaral.

»Ali vidite onile grček tamle?« je pokazal možic z roko.

Velikani so si zasenčili oči in zagledali nekaj sto korakov pred seboj majhen grček, iz katerega se je dvigal sumljiv dim.

»Vidimo!« je pokimal vodja velikanov. »Kaj pa je s tem grčem?«

»To je ognjenik!« je s pridušeno grozo v glasu povедal možic.

»Ognjenik?« so se zavzeli velikani s Tončkom vred. »Ognjenik v ježevem trebuhu? To vendar ni mogoče!«

»Ce ni mogoče, pa nil!« jih je jezno zavrnil možic. »Zakaj me pa potem sprašujete? Svetujem vam: nabrusite si raje pete in bežite nazaj, dokler je čas! Ognjenik bo vsak hip začel bruhati lavo in pepel.«

»Beži, beži!« je vodja velikanov zamahnil z roko in se posmebljivo zarežal: »Ali misliš, da smo na mleku priplavali sem, hoho! Saj nismo otroci, da bi verjeli vse od kraja.«

Pa mu je v tem hipu že zastal v grlu glas. Vtito bobnenje se je zaslilo iz daljave, takoj nato pa je švignil iz grča ogromen zubelj, podoben ognjenemu jeziku.

»Bežimo!« je s presunljivim glasom zakričal možic in se spustil v dir.

Velikani pa so obstali kakor ukovani na mestu in s prestrašenimi očmi strmeli v divje lep in čudovit prizor. Takož je prvič zvabljeno je švignil iz odprtega žrela vulkana drug, še mogočnejši zubelj, za njim pa se je vsala lava na vse strani.

»Jojmene, jojmene,« je zastopal vodja velikanov, »zdaj ni za nas nobene pomoči več. Prej ali slej nas bo lava doseglia in pokopala pod seboj, pa naj bežimo, kamor hočemo...«

Pa je v tem groznom trenutku šnila Tončka čudovita misel v glavo. »Može velikani!« je zakričal s temkim glaskom. »Može velikani, ne obupajmo! Se ni odbila zadnja ura za nas, rečem vam, še ni. Jaz vem, kako se rešimo.«

»Ti veš?« ga je omalovažoč pogledal velikanov sin, ki ga je nosil na ramah. »Kaj boš ti vedel, revček!«

»Pa vem,« je Tonček trdovratno vztrajal pri svojem in kar nekam užaljen je bil. .

»Potem govorji, človek božji!« je zakričal vodja velikanov, ki se je tresel kakor šiba na vodi.

»Edina rešitev za nas je, može velikani!« je mogočno zakričal Tonček, »da ustrahujemo ognjenike!«

»Ali se ti meša?« ga je jezno zavrnil vodja velikanov in ga sprevo pogledal izpod čela. »Kdaj si pa že slišal, da bi kdo vulkan ustrahoval?«

»Če ga doslej še nihče ni, ga bomo pa zdajle

mi!« je moško dejal Tonček. »Veste kaj? Pogasi mo ga!«

»Ali se ti meša?« ga je nahrulil vodja velikanov. »Vulkan boš pogasil — s čim pa? Z jezikom, ne?«

Tako bomo naredili, možje velikani,« je Tonček začel slovesno razlagati svoj načrt, »takole: približali se mu bomo za nekaj sto korakov, potem bomo vsi naenkrat — en, dva, tri! — krepko pljunili v njegovo žrelo — in vulkan bo pogašen, kot bi pihnil.«

Ceprav je bil položaj, v katerem so bili velikani, vse prej kot smešen, se niso mogli premagati. Na vse grlo so se zagrohotili Tončkovemu naštetu in se tolkli ob kolena, da je grmelo, kakor če pri nas kdo slamo mlati. Samo vodja velikanov je ostal resen in njegov mrki obraz se je pogrenil v napeto premišljevanje. Če nekaj časa se je zapovedovalno vzpel pokoncu in zarjal:

»Mir!«

Velikani so utihnili, kakor bi odrezal.

»Nasvet tegale drobljanca se mi ne zdi tako slab,« je nadaljeval vodja velikanov. »Bratje velikani, za meno!«

In se je truma velikanov poslušno pomaknila dalje in eden izmed njih je začel navdušeno peti:

»Naprej zastava naša,

na boj junaska kri!

Za blagor naš, o bratje,

naj pljunek govor!«

Tako so se bližali bobnečemu in grmečemu ognjeniku, ki je sipal lavo in pepel daleč naokoli. Ko so prikarakali tako blizu, da je ležala grozeče sekajoča lava konaj nekaj korakov od njih, je vodja velikanov zakričal:

»Sto!«

In so obstali in se postavili v polkrog.

»En, dva,« je vodja začel počasi šteti in ko je dejal: »Trti!« so se vsi velikani sklonili naprej ter pljunili v vulkanovo žrelo s takšno silo, da je zavrnjalo kakor mast v ponji in se pokadiло iz njega kakor iz pekla. Potem pa je mahoma vse utihnilo...

»Vulkan je pogašen!« je v vsespolno tišino svedčano zagrmel globoki bas vodje velikanov.

In so se velikani vrgli okoli vrata in so bili ginjeni, da so jim kakor buče debele solze vrele iz oči in z glasnim pljuskom padale na tla: čo! čo! čo!«

»Naj živi naš hrabri rešitelj!« je koj nato preglasujoč zaorilo v zboru, da bi se bil Tonček kmalu prekuenal z velikanovega hrbita. Potem pa se je ponosno vzrvnal in se začel milostno klanjati na vse strani.

Ko se je navdušenje nekoliko poleglo, je vodja velikanov stopil pred Tončka in mu dejal:

»Fanti, v imenu vseh se ti lepo zahvaljujem. Če bi tebe ne bilo, bi zdaj najbrž že vsi ležali mrtvi pod lavo in pepelom. Naša hvaležnost ne uide.« Potem se je obrnil k svoji trumi in zaklical:

»Bratje velikani, zaenkrat smo rešeni. Kaj nas pa že vse čaka tu notri — v ježevem trebuhu — je zavito v skrivnost. Pa ne izgubljajmo poguma. Enkrat nam je bila sreča mila, morda nam bo drugič tudi. Naprej!«

In so odrinili dalje, da si dodobra ogledajo prečudno in strahotno notranjščino ježevega trebuha, kateremu so bili predani na milost in nemilost.

(Dalje prihodnjih.)

STRICKOV KOTIČEK

601. Dragi Kotičkov striček! — Ker na nebeske mile više rada čitam Tvoj kotiček, se oglasm. Iz kotička v kotiček. Moj kotiček je pa tako skrit, da gotovo za njega ne veš: blejski kotiček je to.

Štricek, vabim Te na pirhe. Ampak prinesiti moraš s seboj ravno isti koš, v katerega mečeš pisemca in v katerega bo morda še moje pismo po nesreči padlo. Ce te pa po pirhe ne bo, pridi poleti. Se bova s čolnom peljala na otok pri Mariji. Tam boš pozvonil za zvonček želja in prosil Marijo za otroke, ki Ti pišejo v kotiček.

Te pozdravlja Marjanca Svetina, učenka VI. razr. na Bledu.

Draga Marjanca! — Kaj se pravi »na nebeske mile viže« rad čitati moj kotiček, mi ni povsem jasno in tudi drugim najbrž ne bo. V svoji skromni pameti si jaz to zamotano reč nekako tako razlagam, da rada čitaš moj kotiček, kadar Ti kdo prepeva zraven mile nebeske viže. To se pravi z drugo besedo biti hudo izbirčen in razvajen. Tako izbirčen in razvajen kakor ongavi minister Praznoslamomilatž iz bajne dežele Narobesvet, ki se nikdar ne zadovolji samo z enim užitkom, nego hoče imeti vse naenkrat. Z eno roko se ti na primer takole opoldne igra z žvenkljajočimi cekini, ki jih je stisnil radodarnemu narodu iz mršavih žepov, z drugo roko ti dviga rujno vince k ustom, z desno nogo kar tako za zabavo in kratki čas svojega hlapca, z levo nogo pa nežno ujeka drobnega kužka v zibki. Z uesni posluša prekrasne melodije, ki mu jih gode gramofon, z nosom srka žalihne dišave, ki mu jih moli drugi hlapce pod nos, z očmi pa požira preimenitne coprnice in prekučavanja dvornega norčka Bedakovčič itd. Vsa to hkrati! In je to baje edino delo, ki ga v bajni deželi Narobesvet opravlja za blagor naroda in mile domovine velezaslužni minister Praznoslamomilatž.

Ampak, ojojmene, kam sem začel! Sem hotel v mislih poromati iz svojega kotička v prelepi blejski kotiček, pa sem jo nekote mahnil čisto drugam. Brž na brzovlak in s polno paro — puhi puhi! — nazaj domov. Tako, sem že spet tu — zdaj se lahko pomenva dalje.

Torej na pirhe me vabiš? Neznansko lepo je to od Tebe, samo to si mi pozabilo povedati, ali me vabiš na pirhe za prihodnjo veliko noč, ali za preteklo. Je moja glava tako polna učenosti in iznajdljivosti, da bi mi jo razneslo, če je ne bi imel — previden, kakor sem — krepko povezano z debelo žico; tako učena in iznajdljiva pa vseeno že ni, da bi znala ustaviti čas in ga pomaknila kar za dva meseca nazaj v preteklost, kjer ve-

lika noč 1934 za vekomaj pokopana jezi. Ce me pa vabiš na pirhe že za prihodnjo veliko noč, je vse v redu in prav, in se bome nemudoma začel pripravljati za odhod. Se danes si najamem pri žezniškem ravnateljstvu polvez vlak, ki je tako uren, da si upam v njem čez deset mesecev gladko prisopilih tja. Torej na skorajšnje svidenje! — Kotičkov striček.

602. Dragi striček! — Tudi jaz primem za pero in Ti pišem. Dolgo sem odlašala, a slednjič sem se le opogumila. Enkrat sem Ti že pisala, pa bogove, kje je že tisto moje pismo! Upam, da vsaj tega pisma ne zavrže.

Veš striček, jaz sem iz onega kraja doma, o katerem pravi pesnik Prešeren:

»Dežela kranjska nima lep'sga kraja,
kot je z okols'no, ta podoba raja!«

Ali uganěs, kje je to? Gotovo si takoj dognal, saj si bistre gl

DELAVSKI VESTNIK

Poštena plača je temelj narodnega in državnega organizma

Današnji problem plač in zaslukov je problem, kako naj si delavci in nameščenci ohranijo golo življenje. Ta problem ni nov, obstaja že od začetka, ko se je delovno razmerje sploh začelo. Danes je ponudba delovne sile ogromna, strahotno večja od povpraševanja. V naši državi je preko 200.000 delavcev in nameščencev brez dela.

Po statistikah Osrednjega urada za zav. delavcev v Zagrebu znaša dnevni zaslukov vseh 542 lisoč in 74 pri njem zavarovanih delavcev in nameščencih takole:

65.701 (12.12%) jih zasluži samo do 8 Din na dan, 237.583 (43.83%) od 8 do 24 Din, 97.380 (17.96%) od 24 do 34 Din, 64.399 (11.88%) od 34 do 48 Din, in samo 77.011 (14.21%) zavarovanih članov zasluži čez 48 Din na dan.

Ce pa sedaj pogledamo in primerjamo s temi zasluzki jugoslovanskega delavstva in nameščenstva zneske, koliko potrebuje po naših prilikah samski

in razsvetljavo 61.10 Din; za druge izdatke 57.60 Din; skupaj torej 633.55 Din.

Potrošnja za 4 člansko družino pa znaša Din 1603.97 Din na mesec. To sta dva primera za pozmožno delavstvo, za kvalificirano delavstvo in nameščence je pa mesečna potrošnja še neprimerno večja. Dognano je torej, da pri nas nima 60% vseh zaposlenih delavcev in nameščencev take plače, ki bi odgovarjale najnižji potrošnji, to se pravi, da bi dosegale eksistenski minimum. In tako je tudi drugod po svetu. Zato ni čudno, ce se je začel na svetu socialni nered. Ce povdarnimo samo to, da je družina temelj naroda in države in da moramo zato vse storiti, da bo res zdrav temelj, moramo to stanje takoj popraviti. Na žalost je danes družinsko življenje razigrano, družinsko svetišče se je začelo krhati in drobiti. Kako bi se tudi ne, ko zgojil očetov zasluk delavci ne more več nuditi vsakdanjega kraha.

Zapomnijo naj si vsi: Našega naroda ne bodo uničili zunanjí sovražniki, ne bo uničil alkohol itd., ampak ga bo uničila meza, ki ne dosega eksistenskega minimuma. Plača, ki znaša samo 24, 20, 15 ali celo samo 8 Din na dan — ta bo preje in temeljitev pometla z našim narodom, kot vse kuge in vojske. Pri mezdrem vprašanju, pri posteni plače je začetek in konec vsega dobrega in slabega, napredka in propada narodnega in državnega organizma.

Se nevedno smo na tem mestu govorili o kolektivnih pogodbah in o njihovem pomenu za naše delavstvo. Povdarnili smo, da je novi obrtni zakon napravljal velik korak naprej s tem, da je splošni načel vprašanje kolektivnih pogodb. Nujno potrebno pa je, da se poglavje o kolektivnih pogodbah čimprej izpopolni.

Za hrano 219.87 Din; za obleko in obutev 143.95 Din; za stanovanje 151.03 Din; za kurjava

se nove postojanke, organizacija raste bolj in bolj. Velik uspeh je bil dosegren pred dvemi leti s tem, da se je razpustil bivši Jug. struk. savez v Splitu, oziroma se je preosnova v splitsko okrožje Rad. struk. saveza. Dosega se je enotnost v organizaciji, povečala pa udarna moč.

Rad. struk. savez je res močno udaren: proti kapitalizmu in fašizmu kot proti marksimu, kateremu je napovedal oster boj, da mu iztrga proletarske množice. Močno orožje je dobila organizacija v svojem listu »Socijalna Pravda« (Uprava: Zagreb, Šenova ul. 30). Vsa znamenja kažejo, da bo Rad. struk. savez v budote nosilec poslanstva krščanske strokovne organizacije v naši državi, za kar so podani vsi pogoji.

Zadružni nameščenci

Po odredbi § 433 obrnega zakona se uporablja vse njegove določbe tudi na osebjem, ki je zaposleno v zadružah. Naziranje, da za nameščence in delavce zadruž obrtni zakon ne velja, je nepravilno. Poseben gospodarski značaj naših pridobitnih zadruž pa pozna nekaj vrsto nameščencev, za katere ne velja novi obrtni zakon. So to tiste osebe, katerih službeno razmerje nima poklicnega značaja. To pomeni, da je dotično službeno razmerje tako pridobitna delavnost, ki za službojemalcem ni trajna. Določbe obrnega zakona ne veljajo tedaj za tiste osebe, ki so pri zadružah zaposlene le netrajno in postransko, kakor na pravljniku naših manjših pridobitnih zadruž. Ker so taki tajniki zaposleni le nekaj dni ali le nekaj ur na teden, izgubi njihovo službeno razmerje znak trajnosti in glavne poklicne delavnosti in s tem tudi značaj nameščenstva. Za take osebe veljavajo odredbe občega državljanškega zakonika o službenih pogodbah, kjer zadruža in tak službojemalcem po dogovoru uređita svoje službeno razmerje, na katerem obrtni zakon s svojimi prisilnimi določbami ne more vplivati.

Povsem umestno je, da na tem mestu pojasnimmo, kdo je zadružni nameščener, za katerega velja obrtni zakon. Zadružnemu nameščenemu mora biti zaposlitev glavni poklic, njegova delavnost mora imeti značaj trajnosti in opravljati mora važnejša opravila. Zadružni nameščenci so vse stalno zaposlene pisarniško osebjem, bodisi vodilno, bodisi podrejeno, na pr. ravnatelji, tajniki, knjigovodje, blagajniki, strojepiske, poslovodje, prodajalci in prodajalke v konsumih zadružah in vse liste obrtno in tehnično osebjem, ki opravlja v obratih v pretežni večini pisarniško ali nadzorovalno službo (nadzorstvo nad mlekarji in sirarji). Strojniki (strojne zadruge), monterji (električne zadruge), mlekarji itd. niso nameščenci, temveč delavci, za katere velja sicer tudi obrtni zakon z njimi ustreznimi določbami. Naravno, ce taki monterji itd. opravljajo v pretežni večini računsko, odnosno nadzorovalno službo, da so potem nameščenci.

Bodočnost“

»Bodočnost«, glasilo slovenskih katoliških nameščencev, organiziranih v »Društvu združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije«, prima v svoji drugi številki poleg globokoga uveda sledeteče članke: Naša pot, Svetovni nazor in socialistizem. Važni problemi naših nameščencev. O teritorijalnem obsegu pokojninskega zavarovanja, Iz Trgovskega bolniškega in podpornega društva, Naša nameščenka. Za resnico, Drob. Ze iz teh naslovov je razvidno, da je vsebina pestra in aktualna. Poleg tega pa odlikuje vse članke idejno jasnost, kar je prvi pogoj za uspešno nastavitev v organizaciji. Važen in pomemben je članek o teritorijalnem obsegu pokojninskega zavarovanja, kjer je poudarjena ta misel: Danes se mnogo govori o tem, da se bo razširil pokojninski zakon za nameščence na vso državo. Pri tem pa moramo odločno poudariti tole: Sedanje ugodno imovinsko stanje Pokojninskega zavoda v Ljubljani je uspeh solidnosti in poštenosti samo slovenskega nameščenstva in relativno brezprimerno visoko stope poslovne morale samo slovenskih gospodarskih krovov. Ta imovina mora ostati tam, kjer je in mora biti stalna garancija za naše neokrnjene pokojninske pravice. Uprrava na vso državo razširjenega pokojninskega zavarovanja bi se tedaj moral urediti samo na avtonomni podlagi pokojninskih zavodov.

Ako hočeš prijatelja spremeniti v sovražnika, mu posodi denar.

Bolj ko je pot mehka, bolj težko je potovati po njej.

Tisti, ki odpušča, zmagaže.

ŽENA IN DOM

Kino

V našem predmestju so zadnji čas na nizko hišo tik ob cesti obesili preprosto reklamno desko predmestnega kina. Na njej se menjujejo slike in naslovi po vsakdanjem sporedni predstav. Ker ne hodim v kino, bi me reklamna deska malo zanimala, kakor me ne zanima kamem na cesti. Toda nekaj je siloma obrnilo mojo pozornost naprej: Videti je treba, kako se pred to desko ustavlja žolobezna mladina, posebno dečki! S kakšno neodoljivo silo jih ta deska privlači! Kako pred to desko izginja iz obrazov vsa otroškost in postajajo vse kretnje in besede strastne, dozorele, apatične! In se nehotno vprašam: »Zaboga, to je strup za mladino, to mora biti vsakomur očito, to potrjujejo vsakodnevne izkušnje: kako je mogče, da se sme ta strup svobodno in očito širiti, ko inače še strupa proti golazni in zverem ne dobiš brez nekega jamstva, da ga ne boš zlorabil proti sebi ali sočloveku? Še močna omamila, ki se z njimi teško izgubljene duše, so prepovedana. Ali je ravno mladina najmanj vredna za nas? Ali je

Da, ce bi se ženstvo zavedalo svoje naloge, če bi se je vsaj matere zavedale! Potem bi se slednji že našel in zdramil tisti, ki bi tu mogel in moral hitro in temeljito napraviti red. Pa kaj, ko je velik del ženstva že sam izkvarjen po kinu in mu je kino nujna duševna hrana. Žensko gibanje ima druge skrbki in se oddolžuje vprašanju o kinu in mladini s papirnatimi resolucijami, v vrstah katoliškega ženstva pa postaja tiše in tiše. Tako se oglašajo proti kinu le od časa do časa posamezni glasovi v časopisu in zopet utihajo, kino pa pustoši dalje med našo mladino.

In vendar smo mlada država in mlad narod, ki ima še vso bodočnost pred seboj in si jo mora v trdem hotenju in delu šele priboriti. Pa da bi naše mladine ne znali z drugim pitati, je z drugim zadovoljiti kakor z izmišljanimi, s kicem dobitkačeljimi tujih filmskih podjetij? Sram nas bilo!

Pa če že kina ne moremo odpraviti, odnosno ga ne vsega brez izjeme postaviti v pravo službo ljudski vzgoji in izobrazbi, potem ga vsaj potisni-

Gospodinja

ki išče dobro in solidno postrežbo, naj se prijavi v prodajalni I. delavskega konzumnega društva v Ljubljani, Kongresni trg 2, ali kaki drugi poslovalnici te zadruge.

Za obveznost kolektivnih pogodb

Ze ponovno smo na tem mestu govorili o kolektivnih pogodbah in o njihovem pomenu za naše delavstvo. Povdarnili smo, da je novi obrtni zakon napravljal velik korak naprej s tem, da je splošni načel vprašanje kolektivnih pogodb. Nujno potrebno pa je, da se poglavje o kolektivnih pogodbah čimprej izpopolni.

Po § 209 obrnega zakona skleneta kolektivno pogodbo službodajalec ali službodajalka organizacije kot predstavnik službodajalca z ene strani in strokovna organizacija uslužbenec kot predstavnik uslužbenca z druge strani. Obvezne organizacije enega ali drugega ne morejo skleniti kolektivnih pogodb.

Iz tega je razvidno, da morajo sklepati kolektivne pogodbe samo svobodne strokovne delavške ali nameščenske organizacije. Kdo pa naj sklepne pogodbo tam, kjer delavstvo ni organizirano. Razlogi, da delavstvo ni organizirano, morejo biti različni: znano je, da sezonski delavci nimajo mnogo smisla za organizacijo; znano je, da marsikje delodajalci preprečujejo ustanovitev organizacije ali pa oblastiva iz političnih razlogov necejo potrjati pravil itd. Ali naj bodo ti delavci popolnoma prepričeni samovoljnemu postopanju s strani delodajalcev?

Mislimo, da je treba institucijo o kolektivnih pogodbah tako preurediti, da bi imelo vse delavstvo od nje korist. Predvsem naj se dovoli, da morejo sklepati kolektivne pogodbe tudi neorganizirani delavci in nameščenci, kjer ne obstaja nobena organizacija. Tem neorganiziranim delavcem naj se dovoli, da izvijolo izmed delodajalci in delojemalcem ene stroke ali skupine, na širše področje, kjer obstajajo enake ali podobne gospodarske in socialne razmere.

Ce bi se §-u 209 obrta, zakona dodal ta odstavek, bi bilo mnogo dobljenega za delavstvo. Se več bi pa bilo storjenega, ce bi se za posamezne stroke (rudniki, stavbivo, kovinska industrija itd.) z zakonom določilo, da se v teh morajo sklepati kolektivne pogodbe in to brez predloga ene ali druge stranke.

Ta obveznost pa naj ne bi veljala samo za delavce, ampak naj bi veljala tudi za nameščence, ki danes nikakor več ne uživajo onega položaja, da bi jim ne bi bilo treba z vsemi sredstvi varovati svojih pravic.

Gibanje krščanskega delavstva na Hrvatskem

Po svetovni vojni se je krščansko strokovno gibanje naenkrat razmahnilo preko mej Slovenije v centralne in južne dele naše države. Kot gove po dejstvu so rastle organizacije v posameznih krajih. Zali Bog, organizatorji niso pazili na enotnost gibanja in njegove strokovne organizacije, vsled česar so nastale v skladu z bivšimi pokrajinskimi posamezne samostojne Jugoslovanske strokovne zveze v Zagrebu, v Splitu in pa v Sarajevu. Vse krščanske strokovne organizacije v naši državi so imele tedaj po statistiki Krščanske međunarodne zveze iz l. 1922 22.500 članov.

Nedravne strankarske razmere in strankarski boji v Hrvatski so slabo uplivali tudi na krščanske strokovne organizacije. Tako je prišlo do tega, da so posamezne centrale s svojimi krajevnimi organizacijami v tem času le bolj životarile. Najaktivnejše je bila še splitska organizacija, sarajevska pa je radi popolnoma posebnih bosanskih razmer prenehala obstojati.

Leto 1927 oziroma 1928 pomeni prelom s preteklostjo. Tega leta zraste na razvalinah bivše nesolidno zgrajene organizacije v Zagrebu nova organizacija Radnički strukovni savez. Od tedaj raste novo življenje v skoro že premrlih udih, grade

dobiček maloštevilnih posameznikov več kakor kraljno zdravje mladine? Ali kateri drug razlog more biti tako močan, da sme kino neomejeno puščati med našo mladino, nositeljico naše bodočnosti? Take se vprašujem in se že tudi zavedam, da zastonj vprašujem, ker ni nikogar, ki bi se čutil za to vprašanje odgovornega in bo vse molčalo in vse ostalo pri starem.

Gospodinje čudodelke

Pridno šestnajstletno dekle je podalo ob neki anketi o gospodinjstvu svoje materje naselejno poročilo:

Moj oče ima mimo svoje službe kot občinski nameščenec tudi hišico in nekaj zemlje. V družini nas je devet: starši in sedem otrok. Mesečna plača našega očeta znaša Din 1500. Od tega gre mesečno za davke, pristojbine socialnega in zasebnega zavarovanja, obleko in podobne izdatke nad tisoč dinarjev, tako da ostane materi za gospodinjstvo le 300 do 400 dinarjev. Tu je treba zdaj na vse strani braniti in štediti. Samo tako je naši materi mogoče, da ne zabrede v dolgovne. Vsak vinar dvakrat obrne v roki, predno ga enkrat izda. V našem jedilniku je pa po materni skrbvi vedno obilo izpremembe, tako da otroci vsak dan veselo sedamo za mizo in komaj čakamo, da je vse pripravljeno, in vidimo, kaj je danes zopet lepega in dobrega. Posebno pohlepni smo otroci na svežo zelenjavno, ki jo v obilju pridelujemo na domačem vrtu, dasi je pri naši zemlji revna in podnebje neugodno. Za našo mater sploh ne prihaja vpoštev, da bi kdaj kupila kako zelenjavno, bodisi pozimi ali poleti, nedeljo ali praznik. Česar nam lastni vrt ne da, temu se rade volje odpovedujemo. Tako še nikoli nisem okusila šparglej in jih poznam le po videzu. Poleti mati vkuha in vloži od vsega, kar pridelujemo na domačem vrtu, tako da imamo tudi vso zimo dovolj zelenjavne. Naši obedi sestojijo skozi vse leto v glavnem iz zelenjavne, juhe in krompirja. Meso prihaja vpoštev samo za očeta, kar se zdaj nam otrokom ob sebi umevno, ker smo od vsega početka na to navajeni. Kadars je dobra letina, pridelamo na domači njivi dovolj krompirja, tako da ga imamo vse leto v obilju. Rži pridelamo za 4 do 5 mesecev. Prihranimo jo za zimo, da nam v zimskih mesecih ni treba nositi dvojnih izdatkov: za kurivo in za kruh. Tako naša mati poravnava drugo z drugim

In prihaja vsem potrebuščinam na kraj. Za denar, ki ga pozimi prihranimo na kruhu, kupi spomladni moke, da imamo zopet domač kruh čez poletje. Na mesec porabimo 40 hlebec in naš oče se vedno šali in pravi, da bi takoj prišli na boben, če bi kruh kupovali priku. Redimo tudi po enega prasiča in eno kravjo in imamo presno maslo in sir za dobrega leta. Za južino dobimo otroci vedno s presnim maslom namazan kruh; v času pa, ko ni masla, dobimo na kruh domačo marinado.

Narezek prihaja vpoštev le ob nedeljah in praznikih. Kolade peče naša mati le ob velikih praznikih in tod in tam v nedelji, da nam otrokom napravi veselje. Neizrekljivo srečni smo bili otroci, če je prisel k nam kak obisk in smo dobiti kaj v dar. Ko je n. pr. mati razdelila podarjeno oranžo v sedem delov in nam dala vsakemu krheli, smo sprejeli vsak svoj del z nepopisno, kar pobožno radostjo.

Kot najstarejša sem morala zvečer otroke spravljati spati. Za večerjo je

„SLOVENČEV“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

M. S. — S. O pegah na obrazu je bilo že večkrat pisano, menda tudi letos. Preprečevanje je za letos že zamudeno, odpravljanje pa je precej sitno in — nevhaležno. Če že menite, da vas pege močno kaze, kar je predsek, zakaj jaz poznam mnogo ljudi, tudi sam sem med njimi, ki se jim pegav obraz bolj dopade od mlečnega, potem nopravite za letos poskus, da vam ves obraz potemni. Kupite si mažo, kakršne prodajajo povsod in jih rabijo kopaleci in drugi »športniki«, ki hočejo počneti. Danes sem videl »športnico«, ki se je vrnila bržkone s smukne okoli Triglava in je bila glede polti podobna — pristnim Arabkam). Nikakor ne jamčim, da vam potemni polt enakomerno — bistvo vaše nakaze je pač v neenakomernem nabiranju kožnega šarila —, zato vpoštovajte možnost, da vam postane obraz izrazito brezast, kar bi kot redkost vtegnilo vzbujati zanimanje in posnemanje.

A. S. — M. Mrežica na očes vam je navzde operacija pre dvema letoma pustila rdečo pego, ki kar noče izginiti? Malenkostna zadeva! Ako imate kaj sredstev, pojdi k strokovnjaku za očesne bolezni, če ne, pa v splošno bolnišnico, kjer vam odstranijo tisto motnjo in vas pošljajo domov ozdravljenega prej ko v desetih dnevih.

A. Z. — R. Lišaj na lieu, združen s trganjem, je posebna zadeva, ki se da resiti le po osebnem pregledu, zakaj mnogo vrst je lišajev, ki motijo samo na koži in se zdravijo različno, eden pa je, mehurčast, ki je v zvezi z živčnim obolenjem, in ta se zdravi zopet drugače. Zdravil (lekarniških) pa takoj ne predpisujem iz načelnih, lahko umevnih razlogov.

Isti. Raskava koža in suhi lasje pomembita, da vam že ležje lojnice ne dajejo dovolj maže za kožo in lase. Seve, kako spraviti te žežle do jačjega dela, je prav tako sitna zadeva, kakor njih preobilno izločanje omejevanja. So neko jedilne maščobe, ki baje ugrodno vplivajo na ojačanje (gosja mast, sezamovo olje in dr.), znana so tudi neka zdravila, ki imajo očitno učinek nanje in bi se dala poskusiti pod zdravniškim vodstvom. Ce že hočete nadomeščati nedostojajoč kožni loj s kakšno mažo, naj bo ta ponajveč iz lanolina (ki je ovčji kožni loj na volni).

M. G. — Lj. Radi mladostne zablode se vam ni batu kvarnih posledic, ce živite nekaj let zdržno. Pozabite vse tisto, kar je bilo, in ce imate očiščeno vest, glejte vedno in pogumno v svet in svojo bodocnost, ki jo imate se vso pred seboj. Ždaj je čas, da se živčno očistite. Lotite se kakrsnegakoli gibanja na prostem, telesnega dela ali sporta, utrijujte se z zrakom, soncem in vodo, pa vam bo tudi duševno delo lažje in vspešnejše. Hodite kmalu k počitku, vstajajte zgodaj in jutranje ure uporabljajte za izpopolnjevanje svoje izobrazbe. Rana ura — zlata ura! Po večerji pa se ne ukvarjajte s knjigami, ne učenimi, ne zabavnimi, pokramljajte malo s svojimi. Poigrajte se z njimi ali pa s svojim glazbilom!

T. T. — S. Tiščanje na vodo, ki se ponavlja večkrat v eni uri, pomeni, da je bolan sečni mehur sam ali pa da je kaj nepravljivega v obližju, kar ga draži. Brez preiskave seca in v poštev prihajajočega drobja je vsak pameten nasvet nemogoč razven tega, da se čim preje napotite k zdravniku ali v bolnišnico. Odlašanje pomeni poslabšanje!

M. B. — M. Kožna tvoravost vas nadleguje že več mesecov, kakor poprej vašega otroka, ki je ozdravljen, vi pa še ne navzlic zdravniški pomoči. Dragega zdravljenja z obsevanjem ali pregrevanjem ne zmorate lahko, želite pomoči od mene v obliku domačih in cenenih pripomočkov. Odločite se za trimesečno zdravljenje po tem načrtu. Opustite ves ta čas vsa živilska hraniva, izvzemši mleko in mlečne proizvode, držite se poleg mlečnih jedi samo rastlinske hranice; vsak dan vžijte kaj presnega; poleg zeleni solate in svežega sadja vam priporočam kislo mleko. Skrbite za redno in zadostno iztrebljanje. Kot pomagal naj vam bo prvi šest tednov dunajski fiakrski prašek, tudi če je iztrebljanje povoljno, jemljite po pol žličke tega zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v tej dobi čistila, pijte grenčico ali grenko ali Karlovsko sol. Vsak teden se kopljite vsaj enkrat v rožnatordeči raztopini rdečega kalija (kalijevega permanenta) ali se ž njo dobro odgrnite po vsem životu. Nastajajoče tvore mažite s salicilovim cvetom in devajte naanje toplo raztopino rdečega kalija in posipajte s toplo raztopino zdravila na dan. Drugih šest tednov pa vživajte na teče za oreh veliko kepicu pekovskega kvasu, zamešanega z mlačnim mlekom. Ce vam treba v

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Robert Saitschick:

Diktator Stalin

Od konca leta 1930 je Stalin pravi diktator Rusije, neomejen gospodarjevalec 160 milijonskega naroda, česar volja je v vsem že vse drugače medradna, kakor je bila volja prejšnjih samodržcev. Preobrat v krogu oseb, ki kot komisarji vodijo Sovjetsko Rusijo, to je v viadu in upravi, je tako oster, da bi se v njem Ljenin sam komaj se spoznal: domalega vsi tisti, ki so stali za njim, ki so ga obdajali v letih, ko si je prisvojil oblast, so zdaj z majhnimi izjemami potisnjeni v stran. Stalin je znal polagona dobiti vajeti v svoje roke in se tudi splošno čuti, da je to vsemogocnik, kateremu se mora vse ukloniti. A sam pa hoče veljati le za »vrednega« Ljeninovega učenca in za »najzvestejšega razlagavca« njegovega nauka, ki hoče neomajno izvesti Ljeninizem po njegovem ortodoxnem besedilu. Ljenina slavi v najvišjih izražih: Peter Veliki je v primeri z Ljeninom kakor kapljica nasproti cernemu oceanu.

Stalin določa smernico, od katere se ni smeti oddaljiti niti za las: kdor se noče ukloniti njeni nezmotljivosti, lega proglaše za kriovercia, ki ga je treba iztrebiti. Tudi v boljševizmu se je zgodilo, kar se običajno dogaja v večini sekt po smrti ali pa se začasa njihovega ustanovitelja: tiste, ki so volji in razumevanju ustavitev najblže, odstranijo ali celo preganjajo in daljni pristaši zavzemajo njihova mesta in se izdajajo za edine prave dedice v razlagavce. Ljenin sam Stalin nikakor ni imel za primernega voditelja komunistične stranke ter mu je očital »grobno nevednost v najelementarnejših stvareh«; ob njegovi izvolitvi v generalno tajništvu je zatishil eno oko in je hotel s svojo odločilno besedo počakati na 12. strankin zbor (aprila 1923). Trocki pa ni predvidel usodnih posledic dane igre med silami osebnosti. Bila je pač usoda boljševske stranke, da je v tistem boju za oblast zmagal ravno Stalin.

Jožef Džugašvili, ki nosi ime Stalin, je bil rojen leta 1879 v Goriju na Kavkazu kot sin čevljarija: po rodu je Georgijec. Njegov oče je bil kmetski sin. Jožef je bil četrти otrok svojih staršev in edini, ki je postal živ; ostali so bili umrli, še preden je prišel na svet. Oče bi ga bil najraje načučil lastnega rokodelstva, a je umrl, ko je bilo sinu enajst let. Mati pa je želela, da naj postal pobožen duhovnik pravoslavne cerkve in takoj je prišel štirinajstleten v duhovsko semenišče v Tiflisu. Ali je moral po štiriletnih naukah zapustiti semenišče iz zdravstvenih ali drugih razlogov? Sam se, kakor se zdri, marno prizadeva, da bi pokril svojo življenjsko pot s skrivnostnostjo. Naglaša le »sjezuitske meideje«, ki da so v semenišču izviale njegov revolucionarni odpor: ni mogel prenašati strogega nadzorstva in posebno »vuhunstva«. Kakor pa kažejo dejstva, se mu te metode, ki so se mu tedaj zdele nesprejemljive, zdaj ne zde samo dopustne, marveč celo koristne.

Takrat je začenjal marksistom prodirati med dajško mladino v Rusiji, pri kateri je polagona zavzel »socialno-revolucionarno« razumevanje. Stalin je že petnajstleten vstopil v socialno demokratično delavsko zvezo, se udeleževal njenih prepovodnih shodov in započel kasneje hudo agitacijo po tovarnah in med železničarji v Tiflisu. Po svojem pravstvoljhem ali prisiljenem izstopu iz semenišča se je popolnoma vdal zarotništvu, postal »boljševik«, to je pravoveren marksist. Da bi se izumnil preganjaju policie, si je nadel različna imena (Koba, Cičikov itd.); ime Stalin pa mu je

baje dal Ljenin in se nanaša na njegovo neomajno energijo. Spominjajoč se let svojega trpljenja, je kasneje pripovedoval njegova mati: »Star sem 71 let, toda brez tistih dvajsetih let bi bila danes znatno mlajša. Najhujje je bilo, da nisem nikoli vedela, kje je. Veden poječal in sibirskem pregnanstvu, slednje celo v arktičnem ozemlju.«

Ko je bil star približno 23 let, so ga v Batumu aretirali; bil je dve leti v preiskovalnem zaporu, nakar so ga za tri leta pregnali v Irkutsk. Toda kmalu se mu je posrečilo ubežati: zopet se je pojavil v Tiflisu, kjer je započel revolucionarno propagando, izdajal nekaj časa celo svoj list, ki so ga na skrivnem tiskali in v katerem je branil svoj »boljševski marksizem« proti menševikom, to je proti zmerenemu kriju ruske socialne demokracije. Za »razlaščevanje«, ki ga je Ljenin odbaval, da se prazna boljševska blagajna napoldi, je veljal ravno Stalin kot najbolj sposoben. In v resnici je postaleno ime Koba na Kavkazu po aktivističnih nastajih splošno znano in je vzbujalo strah. Rop v tifliski državni blagajni leta 1907 sta zamislišči Ljenin in Krasin, izvršili pa ga je Stalin; ob bombnem atentatu je padlo približno petdeset mrtvih ali ranjenih. Plen je znašal približno 340 tisoč rublov; številke bankovcev so spremeno izpremenili in jih potem po mestih na zapadu zamenjali. V Parizu je opravil ta posel Litvinov (Vlah) in bil od francoskih sodišč obsojen v jebo.

Na glavnih zborovanjih v Tammerforsu na Finsku in pozneje v Stockholmnu in Londonu je nastopal potem Stalin kot dosleden boljševik. Gospodstvo Ljeninove stranke med revolucionarnimi socialističnimi demokratimi v Bakuu je bilo sedaj Ljeninove propagande. Leta 1908 je prišel zopet v roke sovražnikom, prebil približno osem mesecov v preiskovalnem zaporu in bil nato izgnan v Vologodske gubernijo na sever. Pa tudi od tod se mu je posrečilo pobegniti in zopet se je pojavil v Bakuu. Dve leti nato so ga znova zaprli in pregnali na sever, a zopet je načel sredstva in pota za beg. Leta 1912 se je udeležil strankinega kongresa v Pragi. Kmalu nato so ga zopet zaprli in izgnali v Narym v Sibirijo, odkoder je pa ubežal v Petrograd in se odpeljal na strankino konferenco v Krakov. Carska polica ga je zasačila in topot so ga izgnali v daljno in samotno vas ob sibirske reki Jeniseju, kjer je prebil štiri leta do februarške revolucije 1917. Po osvoboditvi je prišel v Petrograd in se tu boril za boljševizem. Ko je prišel Ljenin na oblast, je postal Stalin komisar za narodne manjšine v Sovjetski Rusiji. Leta 1923 je bil izvojen za generalnega tajnika komunistične stranke.

Poštave je Stalin srednjevisoke, giblje se počasi in na vsakogar napravlja vlije zbrane, trdne volje. Pevec Saljapin poroča: »Po njegovih, zame nejasnih, a energičnih besedah sem dobil vtis, da se s tem človekom ni saliti. Ce je treba, more biti nav dež ravno tako mehak, kakor so tihi njegovi koraki; vodil bo plesni venček ali pa pognal v zrak Odrešenikovo katedralo ali pa poštni in brzozavni urad ali kaj drugega. Njegove kretnje in gibanje, njegov glas in njegov pogled kažejo tako. Ne da bi bil zločinec, ampak taka je njegova priroda narava.«

Stalin je nezaupen in zaprt in v svoji bližini ne prenaša samostojnih ljudi. Glavna poteza njegovega značaja je brezobzirnost in volja za oblast, ki se zna uveljaviti z vsemi sredstvi. Dasi je bladen in zaprt, mu je vendar nekaj lastno, kar ga z mnogimi veže: to je njegov »proletaričnost«; nje drugega noče, kakor to, kar hoče vsak poprečen proletar. Ves je zraščen z boljševizmom, iz njega je zrasel. Tisti, ki se zbirajo okrog njega, po naravnem nagibu čutijo, da je Stalin neomajen izraznij samih in njihovega dostikrat omahujočega stremljenja.

Stalin ni ne govorik ne obsežen um — v to je preokoren in morebiti tudi pretežkokrvnen: kakršna je njegova hoja, tako je tudi njegovo mišljene. Sposobnosti, da b' vezal, kaj se skladil misli in besede, nima; zato ga pa tudi ne more globoke misli, lastna mu je nagonska orientalska prekanjenost in pri odločitvah se drži ravne črte. Večno misli, kar reče in mojerje v tem, da misli in govorji s svojo okolico — v sivilih enostavnih besedah, katerim manjka vsakega protistavka. Da bi zavzemal duhovito stališče nasproti stvarem, se mu po vsej priliki zdi pod častjo pravega komunista. Ljubeznosti v občevanju z ljudmi menda pač nikoli ni poznal, inače bi mu Ljenin, ki v takih stvareh pač ni bil prestrog sodnik, ne bil očitai robostti; tudi ni izbriven v izrazih in se poslužuje v občevanju tudi najkrepkejših besed. Njegova zaupanje vase ne počna nobenih ovir, njegova odločnost nobenega spoštovanja pred vrednostjo človeškega življenja: ko so mu brzojavili, da je v Tiflisu avto do smrti povezil njegovega prijatelja iz mladih let Petrosiana, je brzojavil Ceki v

Tiflisu, da naj krivega šoferja nemudoma ustrelje; vsaka preiskava se mu je zdela odveč. Njegova nenaklonjenost vsaki odkritosti in iskrenosti mora pogosto vzbujiati bojazen. Sam svojih namenov in preudarkov nikomur ne zaupa. Njegova premočnost ne pomenja ravne poti, kajti ta bi bila v nasprotju z njegovo prekanjenostjo, ki je dostikrat navezana na ovinke. Smeleg zagona ne mara in tvega le tam, kjer ve, da bo mogel o pravem času napete vajeti popustiti. S cilji boljševizma je tako vršašč, da čuti vsebinsko teh ciljev kot veličino in vsebinsko lastne osebe. Ravno zato, ker je njegovo častiljevje smotrovito, ga na zunaj ne kaže.

Klub vsemu radikalizmu se pa zna Stalin tudi prilagoditi: previdno lavira med brzicami in mimo nevarnih čer, izkrci iz svoje ladje vse, ki so mu nepriljeli in drži svojega trdno na vajetih, da izvede, kar se mu zdi potrebno. Ker velja pri ujem dobroholnosti za slabost in se zvijača in preudarek pri ujem tesno prepletata, umi ljudem, ki ga obdajajo in ki nikakor niso duševno posebno razvili, zarekovali svojo voljo. On občuje s svojim častiljevjem, ne s svojimi soldjadi in je bladen načrti vsemu, kar ga je od mladosti spremljalo kot njegova veroizpoved. Ker ni rojen Rus, najostreje opaža slabosti nediscipliniranega začajača tistih, ki ga obdajajo. Če je bil Ljenin od mladosti zvezan z rusvom in duhom njegove književnosti, pozna Stalin zgozi v ruščino prevedeni marksizem, ne pa ruske duše. Kakor je prost vsake tradicije, tako ga ne obremenjuje niti nobene vrednosti izobrazbe: brez vseh zvez je z zapadno kuluro. Ni si mogoče predstavljati, da bi bil v sibirskem pregnanstvu ponovno prečital modrosvorno dela kakor Ljenin, ali pa Herzenove, Turgenjeve ali Tolstojeve spise. Neki opazovalec iz njegove bližine pripoveduje: »Kar ubilo me je, ko sem odkril, da je Stalin zgozi neizobražen Kavkazec, ki nima nobenega pojma o literaturi in tujih jezikih, ki ne le skoraj nič razume o gospodarskih in finančnih stvareh, marveč se tudi le s težavo spozna v večini velikih političnih problemov. Znanost in umetnost ne moreta imeti zanj nobene lastne vrednosti, marveč sta mu samo sredstvo v dosegu cilja. Boljševska mišljene in strankarsko-pripadništvo sta zanj mnogo važnejši in tako daje dolgo vrsto velenadarjenih in znanstveno globoko izobraženih ljudi, med njimi ugledne strokovnjake, iz neutemeljenih razlogov zapreti v jebo, za dolga leta pregnati v koncentracijske tabore na prisilno delo ali pa celo usmrtili.«

Ker je ortodoksnih nauk revolucionarnega marksizma zanj zadnja, izčrpana in neomajna resnica, ne popušča v nem niti za piščico. Naučenega marksističnega mišljene mu ni treba znova predelavati: prešlo mu je v kri in meso kot matematična formula, tako da ne razume, kako bi se mogel kdo od njega oddaljiti. Lenjinu je vdan kot nezmotljivi dogmi, kakor na drugi strani zahteva od drugih, da se pokore njegovim ukazom. Njegovo vladohlepje zahteva, da je le sam in edini dirigent sovjetskega orkestra. Slabosti Trockega je nagonsko spoznal in jih porabil v to, da je v pripravnom trenotku svojemu tekmcu zavezal jezik. S pomočjo Ljeninovih učencev Zinovjeva in Kamenjeva je umel orkester prepričati, da je on boljši zborovnja, a kmalu nato si je tudi ta dva spravil s poti; kasneje je odstranil še prava Rusa in staro boljševika Rykova in Buharina. Svoje premoči kot

R. F. Magjer: **Hude skrbi**

Dolgo se je boril sam s seboj, ali bi ali ne bi. Biti poslanec je lepa čast, samo da so tudi dolžnosti.

»Veš, vse bi še šlo, samo kako naj jaz delam zakone, kakor pravijo?«

Njegov drug se zasmeje in se ne more nehati semejati.

»Ti se lahko semej, ampak daj, odgovori mi!«

In je odgovoril:

»To je najlažja stvar.«

»Kako najlažja?«

»Tako. Zakon dobil že izdelan v roke, a potem je tvoja volja, da ga sprejmeš ali ne.«

»Kako to?«

»Tako. Vstaneš in praviš: jaz sem za ta in ta zakon...«

Ej, ljudje boži, če bi videli to veselje! Zdaj je vprašanje samo še mandat. Prva polovica je rešena: mož je voljan.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračkih vozilčkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, tričiklavjev, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domačine tovarne »TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska 4

Najnižje cene! — Cenik franko.

R. F. Magjer: **Mož**

Garal je dan in noč, ko pa je spravil skupaj nekaj par, je kupil to in kupil ono in tlaka se je začela znova.

Zena ga je imela rada in je prenašala križ, kakor je pač mogla.

Potem je prišlo prvo navskrije. Pijan ko klapa je začel razzati. Loni so leteli, pohištvo poklopali, udarci so padali od obeh strani.

Kajpak je ostal njej krajši konec, on pa je prespal noč in še ves naslednji dan.

Ko se je prebudil, je opazil, da joče in jo začel tolziti.

»Nisem storil namenoma, verjamem... Po pravici ti povem, da nisi ne vem, kako je prav za prav do tega prišlo.«

Opravljenevanje. Odpuščanje. Življenje se je začelo izpočetka.

Cez dva, tri tedna se je vihar ponovil in potem redno v daljših ali krajsih presledkih.

»Zakaj ga pa ne pustiš?«

Ona samo žalostno pogleda in ima solzne oči.

»Ni sam križ...«

Ljudje se na skrivaj mužajo in si med širimi očmi šepečajo, kako ona nori za njim. On da je mož na svojem mestu, ker piše tudi za druge in da, če je treba, tudi sračo s telesa. Od drugih pa nicesar ne zahieva.

Mož, ki sam nosi hlače...

INSEIRAJTE V »SLOVENCU!«

V zadnjem delu voza sta sedeli dve gospe, starejša in mlajša. Spreddaj pri kočičaju mlad fant. Za hrbotom žena je bil kovčeg in dva zvezinja. Straža je pozvala potnike, naj pojasi, kaj jih vodi v planino? Odgovorili so ji:

»Slšemo mladega huzarskega desetnika, ki je te dni pobegnil v planino Psunj. Preje nam je še pismeno naznali svoj sklep in nas prosil, naj ga hitro obiščemo in mu prinesemo civilno oblike in za nekaj časa živeža. Pot da nam bo pokazal duhovnik ob vznožju planine, pri katerem je pustil oporočko. Mlada žena je njegova soprona.«

Razumemo. To je mož, ki ga pravkar sodijo na smrt. Vohun je!«

Obe ženi sta prebledeli in zavriskali od groze.

»To je usodna pomota! Nemogoče!«

»Naglo, le naglo naprej, da ne bo prepozno! Straža je zopet oddala s stroli znak: »Vsi na obrambo!« Na vsako stran kočič se je vzpel na stopnje po en oborožen mož kot spremjevalec.

Dasi je bila pot slaba in strma, se je kočiča vendar pomikala po hribu navzgor. Upehani in spenjeni konji so se poganjali, kolikor so jih dopuščale moži. Ženi sta drgetali od razburjenja in se krečivo prijeli za glavo.

Kočiča je prišla nasproti močna izvidna straža. Moža na kočiča sta ji dala znamenje. Izvidnica se je razdelila in dala potnikom prosto pot do poveljnika, ki je stal nedaleč s celokupno posadko, pripravljen na boj in bran.

Kočiča je obstala. Iz nje sta zlezli dve strelci in prestrašeni ženi, obupno jekajoči in

Ivan Zatluka:

Vohun

(Iz zbirke: U osoju in prisoju.)

Na vrhu gozdne planine Psunj, pod košatimi hrastmi, je zboroval svet »Zelenega kadra«. Sedem vojnih begunov, starejših mož, obraščenih z gosto brado, z dolgimi brki, je tvorilo zadružni svet in sodišče. Ti — in mimo njih stotine drugih — so se zatekli v gore in goste gozdove, ker

Mihael Erdödy:

Blankina možitev

Ljubi Ernest!

Ne boste žalostni zaradi teh vrstic. Saj ste pametni človek in boste sprevidele, da si morava dati slovo. Najino nedolžno prijateljstvo se da izlahka pozabiti; kajti — da odkrito in pošteno povem — ne čutim do Vas ljubezni. Kot dober dušeslovec in poznavalec ženske duše boste to poslovilno pismo gotovo sprejeli kot nekaj docela naravnega. Zbogom, Ernest! V četrtek me ne čakajte več pri operi, ker me ne bo. Sicer se pa se ta teden odpeljem domov. Če bi mi hoteli morebiti še odgovoriti, naslovite pismo tja.

Ljuba Blanka!

Lepo ste me odslovili, zares! Čeprav mi izjavljate, da me ne ljubite. Vam moram pa jaz odvrniti, da Vas — nad vse ljubim. Ljubim Vas z večnim, neusmehljivim hrepenjem. Ko se vrnete v mesto, Vam bom sledil kakor senca. Kar se tiče Vašega ironičnega namigavanja na moje dušeslovno znanje, pripominjam: Dasiravno mi sedaj pišete, da me ne ljubite, sem vendar že danes prepričan, da me boste še kdaj s sladkim, omamnim smehljajem poklicali nazaj! Da, Blanka, nekoč...

Poljublja Vam roko

Ernest.

Jezno je Blanka raztrgala pismo.

Tak predrzen domisljavec...

Stopila je k odprtemu oknu.

»Zasluzil bi robat odgovor!« Skomignila je z rameni. »Sicer pa...« Smehljala se je. »Ko bi Ernest vedel, ko bi le samo slutil, zakaj sem ga odslovila!« Z vrta je prihajal blidki veter. Blanka je globoko vdihavala dišeči vonj po cvetju. Zaprla je oči in sanjala o tistem srečnem popoldnevu, ko je prvič srečala onega drugega, zaradi katerega je morala slednjic razdreti vezi z rdečelasm, kratkovidnim lekarniškim pomočnikom. Kako je že bil! Sedela je bila v slasčičarni, kjer je navadno čakala na Ernesta. Deset minut je bila prišla preje kakor običajno. Dolgočasa se je Iznenada izza sosednje mize vstala mlad mož in prišel naravnost k njej: »Na zdravje, Metka, kaj pa kaj Anica?«

Blanka je zardela preko ušes. Veliko je slišala o prednřih načinov vsljivev, da se približajo dekletu; toda privlačni mladežicev glas je šel tako do srca, da je v prvem trenotku docela pozabila na jezo in ogroženje. Zmedena se je obrnila v drugo stran.

»Toda Metka, ali me ne spoznate?« Pri tem je pogledal Blanko tako pošteno in iskreno, da nikakor ni mogla biti huda nanj.

Malce plaho je odgovorila:

»Zamenjujete me... nisem Metka...«

»Oprostite, to ni mogoče...«

»Prosim... ne poznam vas...«

Neznanec se je vladljivo priklonil: »Ernst Kassai...«

»Ernst?«

Mislila je na onega drugega Ernesta z roženimi očali, na katerega je čakala. Brž je primerila drugega z drugim in prišla do prepričanja, da je prav za prav ta Ernst takoj pravi, in ne oni drugi. Usoda se je

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNAL
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

IL NADSTROPJE

ihčeči; zgrudili sta se pred poveljnikom na kolena in obupno zavpili:

»Milost! Milost! Imejte usmiljenje! To ni vohun! Vse bomo priznali! Ne ubijajte!«

Poveljnik jim je šel hladno nasproti:

»Kdo ste, kaj želite, govorite jasno!«

»Jaz sem žena nesrečnika, ki ga sodite na smrt. Ta gospa je njegova mati. Mladeč sin. Moj mož ni vohun. Nedolžen je, begunc. Glejte pismo, ki mi ga je pisal s poti. Prinesli sva mu, kar zahteva od naju. Usmilite se!«

Poveljnik je vzel pismo in dejal mišo:

»To je vse lepo, toda odkod ima toliko denarja? To ni čista stvar. Ne more se opravičiti.«

»Denar sem mu poslala jaz — dé mati;

žena pa nadaljuje:

»Saj v pismu potrjuje, da je vsoto prejel in da bo denar hranil za najteže čase; svetuje mi, naj vzamem na pot samo toliko, kolikor nujno potrebujem.«

Poklicali so »jurista«, da poda svoje mnenje. To je bilo ugodno — že zato, ker je bila mlada žena izredno odločna in prikupna.

Odredili so, da se nemudoma snide preki

sod in postopanje obnovi.

Straža je privedla mladega desetnika. Ko je zagledal svoje drage v bližini v najbolj kritični uri svojega življenja, je omahnil. Žalost se mu je izpremenila v nepričakovano srečo, v nova radostna čuvstva in izobjkanih oči so se mu znova usule solze — topot solze veselja.

Zenama so bili ukazali, da se mu ne smeta približati pred vršetkom razprave; a ko sta ga zagledali, se jima je izvili iz prsi bolestni krik.

moralna pomotiti, ko ji je poslala na pot redčelasega lekarniškega pomočnika in naključje hoče da pomoti po vsej priliki popraviti. Tega poravnjanja nikakor ni smela odbiti. Hitro je pogledala na uro. Imela je samo še pet minut časa.

»Ali koga čakate?«
»O ne! Ravno sem hotela oditi...«
»Potem, če dovolite...«

V naslednjem trenotku sta bila že na cesti. Sedla sta v avtobus. Ko se je Blanka ozrla skozi okno, je na drugi strani ceste opazila Ernesta, kako je zložno stopal proti slasčičarni. »Ubogi fant...«, je pomisnila za trenotek; a hipno si je premisnila: »Kdor tako samozavestno, skorajda na sekundo točno prihaja na sestanek, zasluži svojo usodo.«

Draga Blanka!

Najlepša hvala za Vaše ljubezne vrstce. Odpustite moj odgovor v. naglici; toda hiteti moram na izkušnjo za koncert; niti dihati nimam časa. To je moj zadnji koncert v tej seziji, potem bom popolnoma prost. Komaj čakam, da bi Vas zopet viden. V širinastih dneh se odpeljam dolj k Vam in Vas zasnubim. Najino srečanje v slasčičarni in popoldanski izprehod na bastiji mi ostana nepozabna. Prosim, sporobi Vašim roditeljem moj rokopljub, dasi sem jim se nezzan.

V zvestem spoštovanju Vaš Ernest.

Po mestecu se je hitro razširila vest, da bo umetnik na gosilih Ernst Kassai poročil lekarnejovo hčer. Blanka je bila vsa blažena. Le staršem cela red ni bila povsem po volji.

»Ko bi imel vsaj kak drug poklic. Kaj pa naj človek počne z gosli?«

Tedaj je nekega dne zopet prišlo pismo. Drhetečimi rokami je Blanka raztrgala ovitek. V naglici je prebrala kratke vrstice in prebledelo. Zvrtele se ji je. V pismu je brala:

Ljuba Blanka!

Pišem v veliki naglici, v pol ure odide moj vlak. Ko prejmete te vrstice, bom že v Parizu. Povabili so me na inozemsko turnejo s trijetno pogodbo. London—Amsterdam—Neapelj—Newyork. Iz vsakega mesta Vam pošljem razglednico. Zdravstvujte! Ernst.

Blanka se je slednjic zopet zbrala. Raztrgala je pismo na drobne kosce. Potem je zopet sedla za pisalno mizo. Jok ji je stiskal grlo.

Vrata so se odprla. Prišla je mama.

»Pismo si dobila?«

»Da — — «

»In?«

Blanka je sunkoma dvignila glavo. Posili se je nasmejhnila: »V nedeljo pride.«

»Kdo ve, ali pride zato, da te zasnubi?«

»Seveda zato.«

Mama sede in de: »Odkrito ti moram povedati... S papanom nikakor nisva na vdušena za tvojega bodočega ženina...«

»Zakaj ne?«

»Ce bi imel vsaj kak drug poklic, poštenc, resen poklic...«

Blankine oči so se zamagile: »Glej mama, odkriti ti moram tajnost.«

»Tajnost?«

»Da. Ernst čudovito igra na gosli, vendar ni pravi umetnik... prav za prav tudi ne živi od gosli...«

»Od česa pa živi?«

»...Lekarniški pomočnik je...«

Mama je skočila pokonci: »Kaj! Ernst je lekarnar! Saj to je krasno! Mu bo mogel papa vsaj izročiti lekarino...« Pogledala je hčeri v oči: »Blanka, ali je res, kar praviš?«

Blanka je povesila pogled.

Mama bi bila kmalu vriskala od veselja. Precej je tudi letela v lekarno, da bi povedala možu veselo novice. Blanka je pa vzel položišča pismeskega papirja in načerkala par vrstic:

Ljubi Ernst!

Imeli ste prav. Izvrsten opazovalec ženske duše ste. Ždaj, ko sem daleč od Vas, še čutim, kaj ste mi bili. V nedeljo popoldne Vas počakam na kolodvoru. Prinesite s seboj tudi svoje gosli, da bo bolj veselo. — Na svidenje!

P. S. Samo Vaše rodovinsko ime mi ne ugaja posebno. Krupiček! Ljubi Ernst, ali ne bi mogli izpremeniti svojega imena? Na primer ... Kassai... Ernst Kassai bi zvezelo veliko lepše ... da, to ime mi zelo ugaja...

Solez so jo zapekle v očeh, ko si je tih ponovila:

»Zelo... zelo mi ugaja...«

Mati je kakor da bi bila ob pamet vpila: »Sam Bog nas je privedel še o pravem času!«

Zena je glasno molila: »... zgodil se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji...«

Jurist je proglašil obnovo pravde; javno je prečital pismo in izjavil, da je podan zadosten dokaz o nedolžnosti desetnika, zato predlagata, da ga sodišče oprosti krivde. Sodniki so predlog sprejeli, nakar je sodnik izrekel zadnji sklep:

»Huzarski desetnik ni kriv vohunstva in se mu daje popolna svoboda »zelenega tovarisa. Odreja se, da se s svojim umakom v eno izmed praznih kolib na pogovor med štirimi očmi. Ako namerava še dalje ostati v Zeleni zadruži, pogovor ne sme trajati dlje kakor eno uro. Ako se pa hoče izločiti in zapustiti Zeleni kader, potem mora položiti prisego, da bo večno molčal o dogodkih v taboru! — Zaključil je s pozivom: »K moliti!« Sneli so čapke in molili.

Pogovor je trajal polno uro. Desetnik je izjavil, da ostane v zadruži. Straža je odpravila potnike do bližnje vasi in v taboru je nastalo zopet redno življenje. Desetniku je ostalo ime »Vohun«. Pod tem imenom je bil do konca vojne v taboru »Zelene zadruži« skladničnik, ki je za svoj denar nabavljal za zadružo živež.

Pogovor je trajal polno uro. Desetnik je izjavil, da ostane v zadruži. Straža je odpravila potnike do bližnje vasi in v taboru je nastalo zopet redno življenje. Desetniku je ostalo ime »Vohun«. Pod tem imenom je bil do konca vojne v taboru »Zelene zadruži« skladničnik, ki je za svoj denar nabavljal za zadružo živež.

Zenama so bili ukazali, da se mu ne smeta približati pred vršetkom razprave; a ko sta ga zagledali, se jima je izvili iz prsi bolestni krik.

Straga je privedla mladega desetnika. Ko je zagledal svoje drage v bližini v najbolj kritični uri svojega življenja, je omahnil. Žalost se mu je izpremenila v nepričakovano srečo, v nova radostna čuvstva in izobjkanih oči so se mu znova usule solze — topot solze veselja.

Zenama so bili ukazali, da se mu ne smeta približati pred vršetkom razprave; a ko sta ga zagledali, se jima je izvili iz prsi bolestni krik.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Dons pa morš jt mal na lft, sm s mislela sama pr seb, ke sva z možem pukusila in sm kastrola, ke se je kaša not kuhalo, pu mila in jo u špajskost puspaula. Mož se bo zdela lepu mal dol ulegu in zadremu, jest a bom pa ta čas lase nabrena, da ge bom bl pihlna. Greb in bl, de b takmuk dneve, ke tku lepu sonček sije, duma sedela in brundo toukla, pa z grižo s glava ubijala. Nej gre dokler gre, ke se zlata voda voda, bo zlata voda voda.

ke na bo več šlu, bo pa konc. Sej men je nazadne useglih. Sodnmu dneve tku vem, da na bom trubila.

Moj mož s taka rebl bi h src žene. Kdor je kašn nou obeg, pride tak dam, de b se ga kamnen usmil. Kar vidn dol jemle, tku, da ga je zadn čas sam še kust pa koža. Oh, če se zmislem nazaj, kašn fejt fant je biu, ke sva se uzela. Res, kar vesela sm ga bla, ke sm pa pugledala. Pumisite, trijinosemdeset kil pa tri ferkele dobre vase.

Teden je bilo težek, tak hrust je biu. Zdej je pa tak skrpindl, de še osminsterdeset kil več čist na putenje.

Sevede, lde, ker sa ga preh puznal in ga zdej vidijo, prauja, de ga baba dol nese. Pa tu ni res.

Nkar na verjemate. Sam obcugi so tega uržah.

Sevede, pohane pišk mu res na morm upoune na miza pustulan. Kaše, fižola, krumpirja se pa lohka usak upoune du sitga najé. Tulk že gledam najn.

Te več obcugi so mu pa tku lepo sonček sije, duma sedela in brundo toukla, pa z grižo s glava ubijala. Nej gre dokler gre,

grebi zlata voda voda

Gospodarstvo**Zborovanje slovenskih vinogradnikov**

Mariport, 26. maja.
Ob lepi udeležbi članov-delegatov vinarske podružnice in vinarskih strokovnjakov, se je vršil danes popoldne v zgornji dvorani hotela »Orel« občni zbor vinarskega društva za Slovenijo. Med drugimi so mu prisostvovali ravnatelj Poskuševališča dr. Čošić iz Belgrada, ravnatelj mariborske vinarske in sadarske šole Priol, ravnatelj vinarske in kmetijske šole na Grmu, inž. Zupanič, ravnatelj kmetijske družbe Ferline, zastopnik Zbornice za TOI ravnatelj Krečji. Občni zbor je vodil predsednik Lovro Petovar, ki se je ob otvoriti dotaknil vseh perečih vinogradniških vprašanj. Podrobnejše posloilo o delovanju društva je podal tajnik in blagajnik, upok. inspektor Zabavnik. Društvo je podalo dokaz živahnega dela v uspehih, ki jih je doseglo. Društvenim intervencijam gre za znosno rešitev trosarin tegu vprašanja, za oljašave v vinskem prometu ter prodaja vina na malo po producentih. Uspehi bi bili vsekakor vidnejši in lepsi, če bi slovenski vinograde.

Javna dela

Iz statističnega letopisa za 1931 posnemamo, da je bilo to leto potrošenih za tehnična dela 486,7 milj. Din, od tega v Sloveniji 30,95 milj. Din in je bila samo še v primorski banovini potrošena vsota manjša: 26,26 milj. Din, po vseh drugih banovinah pa večja. Za nove zgradbe je bilo potrošenih po vsej državi 264,4 milj. dinarjev, od tega pa v Sloveniji 20 milijonov dinarjev, za popravila pa v vsej državi 222,36 milj. Din, od tega v Sloveniji 10,9 milj. Din. Toda v teh številkah so bila vpoštevana tudi dela banovin ter samouprav. Samna državna dela so povzročila 250,4 milj. Din stroškov, od tega v Sloveniji 13,7 milj. Din. L. 1930 je država potrošila za tehnična dela 455,5 milj. Din, od tega v Sloveniji 31,45 milj. Din.

Ljubljanski proračun

Službeni list objavlja dne 26. maja razglas o proračunu ljubljanske mestne občine za 1934. Od finančnega ministra odobrena proračunska vsota znaša 47.792.234 Din, dočim je znašal predlog proračuna 47.314.474 Din. Poleg običajnih odredb, ki so v zvezi z izvrševanjem proračuna, vsebuje uredbe tudi nekatera določila o mestnih uslužbenicih. Med drugim navaja v čl. 14. V mestno službo more biti sprejet največ le po 1 član ene družine, iz družin mestnih uslužbenec pa samo še 1 član te družine. Nadalje določa čl. 15. da je odpovedati službo onim pogodbjenim uslužbenecem (dnevničarjem), ki so člani družin, v katerih znašajo skupni mesečni brutto dohodki nad 4.000 Din. Od določil tega člena pa so izvzeti oni uslužbenici, ki so nastavljeni le začasno kot pogodbjeni, a bodo pozneje prišli v pragmatično stanje. Čl. 16 določa, da v mestni službi ne sme nihče opravljati več plačanih mest, ako so ista posamezno honorirana z več ko 300 Din mesečno ali skupni honorar za več službenih mest presega 15% temeljne plače in stanarine.

Čl. 17. pravi: Mestni uslužbenec (pragmatični ali pogodbjeni) ne sme opravljati nobene druge službe ali izvrševati poslov izven službe, ako skupni mesečni prejemki iz naslova mestne službe dosegujo 1500 Din mesečno.

Izjema velja za inženierje, kolikor je to po zakonu dopustno za poobl. inženirje (idejni načrti po javnem razpisu). Izjema je dopustna za zdravnik, kolikor je to dopustno za zdravnike v državnih službi v smislu naredbe min. za soc. pol. in kolikor s tem mestna služba ne trpi. Vsak mestni uslužbenec je dolžan javiti vse postranske zasluge.

Vse privarčevane vsote na ta način je porabiti izključno le za zaposlitve brezposelnih duševnih dečavcev.

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz o stanju Narodne banke za 22. maj kaže tele postavke (vse v milj. Din, v oklepajnih razliku) v primeru z izkazom za 15. maj:

Aktiva: zlato 1.764,8 (plus 1,24, valute 0,23 (plus 0,2), devize 102,3 (- 6,25), skupno podlagu 1.867,3 (- 4,8), devize izven podlage 42,8 (plus 12,0), kovanji denar 307,46 (plus 18,45), posojila: na menice 1.598,7 (- 1,95), na vrednostne papirje 102,3 (plus 0,8), prejšnji prediumi državi 1.718,4 (plus 0,16), razna aktiva 121,0 (plus 3,3).

Pasiva: bankovec v obotku 4.069,5 (plus 23,6), drž terjatve 1,8 (- 0,3), ziro računi 507,7 (plus 13,15), razni računi 671,9 (- 4,4), skupno obveznosti po vidiu 1.181,4 (plus 8,4), obveznosti z rokom 956,54 (plus 5,4), razna pasiva 259,9 (plus 37,85).

Obtok bankovev in obveznosti po vidiu 5.250,87 (v prejšnjem izkazu 5.366,0 milj. Din). Če vpoštevamo še devize izven podlage, se je naš zlati in devizni zaklad v tretjem poročilu za maj povečal za 7,2 milj. Posojila izkazujejo nadalje tendenco k zmanjšanju razen lombardnih, ki jih sedaj daje Narodna banka na novo. V ostalem pa priča izkaz, da se je likvidnost z ozirom na bližnji ultimo mesečno povečala.

Poravnalna postopanja. Poravnalno postopanje je uvedeno: Sirc Ljudevit, trgovec v Kranju. Poravnalni sodnik Gregor Jurij, starešina okrajnega sodišča v Kranju. Upravnik dr. Kimovec Ivan, odvetnik v Kranju. Priglasni rok do 26. junija, poravnalni narok 2. julija v Kranju. Ponuja poravnava v 6 zaporednih, enakih, četrletnih obrokih. — Stanko Lenarčič, posestnik in trgovec v Novi vasi na Blokah, Poravnalni sodnik Kajtež Anton, starešina okrajnega sodišča v Ložu. Upravnik Poznik Viktor, notar v Ložu. Oglasni rok do 27. junija, poravnalni narok 3. julija v Ložu. Ponuja 40%, plačljivih v štirih obrokih v enem letu.

Statistični letopis 1931. Splošna državna statistika je doslej izdala dva statistična letopisa: za 1929 in 1930. Sedaj pa je izšel tretji za 1931, ki vsebuje le malo novih tabel. Zal letopis ne prinaša bolj podrobnih statistik o popisu prebivalstva dne 31. marca 1931 in bomo morali do definitivnih števk še nekaj časa počakati. V uvodu pravi letopis, da bodo detajli tega popisa izšli v posebnih publikacijah, od katerih bo prva šla kmalu v tisk. Kolikor smo mogli zaslediti, so doslej objavljeni za 1. 1931 nekateri podatki o veroizpovedih ter o državljanstvu. Zanimivo je, da je število tujih državljanov narastlo od 103.998 l. 1921 na 140.766 l. 1931. Cena Statističnemu letopisu je 100 Din, obsega pa 475 strani.

Vipsi v trgovinski register: Specia, trgovska komanditna družba P. Kozameršnik, Ljubljana, Gustav Weilguny, tekstilna industrija, dr. z o. z. v Ljubljani (200.000 Din poslov, Weilguny Gustav).

gradniki pokazali več zavednosti in zanimanja za svojo organizacijo. Ta steje sicer 2788 članov, od tega pa samo 323 izvršujočih ali 11% od celokupnega števila slovenskih vinogradnikov. Število podružnic je 15. Premoženjske razmere društva so ugodne in znaša premoženje 42.000 Din. Živi pa društvo v glavnem od podpor. Referent je poročal še o društvu v glasilu. Upokojeni vinarski nadzornik Gombač je priporočal, naj bi se posvečalo več pozornosti propagandi za vinarsko društvo med vinogradniki potom predavanj. Predlog, ki so ga toplo pozdravili, je bil soglasno sprejet. Sprejeli so se tudi številni drastični predlogi posameznih vinarskih podružnic, nato pa so bile volitve, pri katerih je obdržal svojo funkcijo v glavnem desetdanju odbor. Z volitvami se je občni zbor zaključil. Jutri v nedeljo se vrsti popoldne v dvorani hotela »Orel« vinarski kongres s predavanjem vinarskih strokovnjakov, popoldne pa bodo izleti v Tršnico v Pekrah in okoliške vinograde.

Uredba o nagradah v Poštni hranilnici

Ministrski svet je na predlog prometnega ministra predpisal uredbo o nagradah in postranskih prejemkih v Poštni hranilnici.

1. Člani nadzorstva sprejemajo kot letno nagrado pol odstotka čistega dobička. Ta nagrada pa ne more biti več kot 30.000 Din za vsak člana. Poleg tega prejemajo člani nadzorstva za udeležbo na sejah mesečno nagrado 1000 Din. Te nagrade pa ne prejme oni član nadzorstva, ki izpusti pet sej v določenem mesecu. Ravnotako bo prejemal glavni ravnatelj za honorar na udeleževanje pri sejah nadzorstva 1000 Din mesečno, glavni tajnik kot delovodja pa 800 Din mesečno.

2. Uslužbencem Poštno hranilnice pricipa kot letna nagrada 2,5% čistega dobička. Razdelitev nagrade se izvrši po pravilniku, ki ga predpisuje prometni minister po zaslijanju nadzorstva. Za glavnega ravnatelja, glavnega tajnika, ravnatelje podružnic in vršilni dolžnosti in specjalisti, glavnega upravitelja prometa, glavnega knjigovodja in šefu knjigovodstva, šefu hranilnega prometa glavne blagajne kot tudi za šefe in samostojne ferente centrale in podružnic se poleg tega odreja, da višina njih letne nagrade ne sme prekasiati polovice zneska letne nagrade, katero so prejeli za 1933.

K tej uredbi je pripomniti, da je znašala doslej nagrada nadzorovcu 1% čistega dobička (torej za leto 1933 513.656 Din na 6 članov), če vpoštevamo, da je nagrada omejena na 30.000 Din letno, bi znašala 180.000 Din, poleg tega še 72.000 Din sejnin in 22.000 za vodilna uradnika, skupno torej 274.000 Din, je vsoto prihrankov ceniti na 240.000 dinarjev.

K temu je še pripomniti, da tvorijo razen dveh izjem nadzorovce višji državní uradniki.

Ravnatak je znižana na polovico na grada osobju; od sedanjih 5% čistega dobička na 2,5%, prihranek znaša 1.280.000 Din, skupno zgoraj navedeno vsoto okoli 1,5 milj. Din, za kar se lahko poveča delež države pri čistem dobičku Poštno hranilnice.

★

Upravni odbor Mestne hranilnice ljubljanske. Na petkovi seji je izvolil upravni odbor Mestne hranilnice naslednje funkcionarje: predsednik g. Rado Hribar, podpredsednik g. Josip Turk, za člane ravnateljstva gg. Ivana Freliha, Josipa Olupa in Miroslava Urbasa; za njih namestnike pa gg. Janka Jovana in dr. Ivana Modica.

Konkurz je razglašen o imovini Sportnega kluba na Bledu. Prvi zbor upnikov 1. junija, oglašiti se je 15. junija, ugotovljeni narok 2. julija. Dalje je razglašen konkurs o imovini »Korotana«, lesne industrijske d. d. v Prevaljah. Prvi zbor upnikov 9. junija, oglašiti se je do 20. julija, ugotov. narok 13. avgusta. Družba je bila ustanovljena leta 1922 in ima glavnice 2. milj. Din.

Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letosnjem XIV. ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 10. junija. Zastopani bodo izdelki naše države, deloma pa tudi inozemstva. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosišne stroje, matilnice, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobilami, motorji in električnim tokom.

Pomoč za nabavo oblike uslužbenec finančne kontrole. Finančni minister je odredil, da se izplačuje pomoč za nabavo službene oblike uslužbenec finančne kontrole za proračunsko leto 1934-35 v denarju, vsakemu 975 dinarjev v 12 mesečnih obrokih obenem z ostalimi službenimi prejemki.

Novi delniški družba je osnovana v Belgradu z glavnico pol milj. Din: »Rakoš« za izvrševanje gradbenih poslov, kamenolomi itd.

Znižanje in zvišanje glavnice. Parne pivovarna d. d. v Skoplju predlaga občnemu zboru dne 26. junija za odpis delniške glavnice v znesku 9 milj. in vpliv nove za 3 milj. Din.

7. junija: V Rimu zmagovalca 15. in 14. skupine za prvo in drugo mesto; v Florenci premagancata 13. in 14. skupine za tretje in četrti mesto.

Zadnji in odločilni dan v lahti atletiki

Pod pokroviteljstvom bana dr. Marušiča danes ob pol 15 na Primorju.

Danes ob pol treh popoldne se nadaljujejo nad vse zanimive borbe lahkoatletov na državnem mestu. Celo šumo atletov sta postavila vodilna kluba Ilirija in Primorje, ki se bori za barve svojih klubov in mesta Ljubljane. Včerajšnje tekme so pokazale da razpolaga naša lahka atletika z velikim številom atletov, ki so tudi kvalitativno na takih stopnjah, da jih lahko vsak čas pošljemo na mednarodne tekme. Nad vse zanimive borbe bodo dosegli svoj visek danes, ko so na sporednu zanimivo in zelo napete točke. Že včeraj se je kljub delavniku nabralo lepo število gledalcev, ki se mora danes potrošiti, kajti uspehi, ki jih dosegajo mladi in zagoreli fantje, zaslužijo veliko pozornosti vsega našega sportnega občinstva.

Zato naj danes nihče ne zamudi ugodne prilike ter naj si ogleda naše fante, ki bodo na letošnji balkanski olimpijadi zastopali našo državo. Se enkrat: Pridite in oglejte si jih!

Tekma Čakovečki SK : Ilirija odgovana

Današnja prvenstvena nogometna tekma med Čakovečkim SK in SK Ilirijo je odgovana na poznajši čas. Radi tega odpadejo tudi ostale predtekme, ki b se imelo vršili danes na Stadionu.

Svetovno nogometno prvenstvo

Danes se prične v osmih italijanskih mestih prvo kolo letosnjega svetovnega turnirja v nogometu. Ves sportni svet gleda na Italijo in težko pričakuje začetnih borb. Jesno, da voda za finalne tekme izredno veliko zanimanje in ugliblje vse vsepotovod, kdo pride v finale in kdo bo izšel iz finalne borke kot svetovni prvak. Težko je vnaprej prorokovati zmagovalca in to tembol, ker bosta dva glavna favorita izmed najresnejših kandidatov za svetovnega prvaka t. j. Avstrije, Italije in Madjarske že v predtekmovanjih izločena. Kdo bo to, se danes ne da reči. Drugo kolo, ki se odigrira 31. maja, bo pa že pokazalo jasnejšo sliko, kajti tedaj se srečata po vsej priliki Avstrija in Madjarska in eden bo moral izpasti. Zmagovalce iz te skupine pa naleti 3. junija najbrže na Italijo in zopet bo izpadel en favorit. Pa počakajmo, ker bi nas uganjanja morda le predaleč zapeljati ter si oglejmo tabelo letosnjega svetovnega prvenstva:

Razpored:

27. maja: 1. Belgija—Nemčija v Florenci;
2. Argentina—Svedska v Bologni; 3. Nizozemska—Svica v Milenu; 4. Češkoslovaška—Romunija v Trstu; 5. Avstrija—Francija v Turinu;
6. Egipt—Madjarska v Neaplju; 7. Brazilija—Spanija v Genovi; 8. Italija—Amerika v Rimu.

31. maja: 9. Zmagovalca iz 1. in 2. skupine v Milenu; 10. Zmagovalca iz 3. in 4. skupine v Turinu; 11. Zmagovalca iz 5. in 6. skupine v Bologni; 12. Zmagovalca iz 7. in 8. skupine v Neaplju.

3. junija: Zmagovalca iz 9. in 10. skupine v Milenu; 14. Zmagovalca iz 11. in 12. skupine v Milenu.

7. junija: V Rimu zmagovalca 13. in 14. skupine za prvo in drugo mesto; v Florenci premagancata 13. in 14. skupine za tretje in četrti mesto.

Zadružna matica v Splitu je imela 24. t. m. občni zbor, število njenih član

IZKORISTITE ŠE HITRO TO EDINSTVENO PRILIKO!

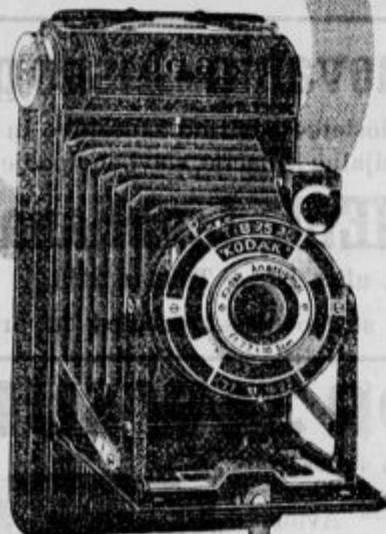
Vi dobite

Din 100,-

pri nakupu novega aparata

KODAK JUNIOR 620

z anastigmatom F. 7.7

Vsakomur je sedaj izpolnjena želja, ker ima edinstveno priliko za nabavo take prekrasne kamere.

Posvetujte se z Vašim fotografovem glede odplačevanja na obroke.

Ta naša edinstvena ponudba velja samo do 9. junija 1934!
Ne zamudite radi tega te prilike!

KODAK VERICHROME FILM JAMSTVO ZA USPELE POSLETKE!

Proti izročitvi izpolnjenega kupona plačate mesto Din 490-

samo Din 390-

Odrežite ta kupon, izpolnite ga, ker isti velja Din 100- pri nakupu aparata Kodak Junior 620 F. 7.7

Izročitev tega kupona pooblašča podpisane za popusti

Din 100.-

pri nakupu aparata Kodak Junior 620 F. 7.7
Velja samo do 9. junija 1934.

IME _____
NASLOV _____

Obhajilne slike

v največji izberi in po najnižji ceni nudi

Prodajalna H. NIČMAN, Ljubljana

(Pohištvo)

Skoraj nova spalnica z modrocimi, naprodaj v Ljubljani, Živinodravska št. 2. (S)

Glasba

Klavirje pianine pravovrstnih inozemskih znakov nudi najceneje, tudi na obroke. Ugljuje in popravlja: Mužika, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. (tg)

Klavir

kratek, prodam za 6500 Din. Poljanska cesta 54, vrata 19. (tg)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajaš ali motorja bi znebil se rad, brž kupcu ti mnogo prizene Slovensčen najmanjši inserat

Otroški vozički najnovejši modeli, nizke cene. — M. Tomšič, Sv. Petra cesta 52. (tg)

Otroške vozičke in igračne sivalne stroje, kolesa — kupite najugodnejše pri: S. Reboli & drug, Vošnjakova ulica 4. (tg)

Najceneje se oblečete pri: Tomšič, Sv. Petra cesta 38. Obleke Vam izgotovimo tudi po meri. I

Rekordna vožnja

Ozračje že ni bilo več takoj čisto in vedro ko prej. Skoro neopazno so lažile bliže tankini pajevinami podobne drobne proge negle. Samo mornarjevo oko jih je moglo zaznati. Pri brzini 28 vozov je bo trajalo dolgo, ko bodo številneje. Tekom pol ure bodo že stred goste kaže.

Naslonil je komolca na ograj. Tam ga je malo pozneje srečal Haynes, ki ga je neprestano čuvanje gnalo na mostič. Drugi kapitan se je več nego deset minut skulok okrog polveljnika, ne da bi si upal nagovoriti ga. Nazadnje je vendar obstal ob njegovi strani.

— O, to ste vi! ga je ljubezljivo ogovoril polveljnik.

— Da, Davis! Prišle so gotove ure, ko ga je takoj imenoval. »Megla je tu.«

— Res je. Pridite, greva v sobo za zemljevid.

Ko je stal ob svoji delovni mizi, je izvlekel iz žepa obe papirnatki kepi, ju razgrnil, poniščil drugemu pod oči in vprašal:

— Kaj bi storili vi?

Haynes ni bil izmed onih, ki brez premisleka odgovore, zlasti ne v tako kočljivem položaju. Začetal je na karti jutranjo in popoldansko lego le-tehnik gora, premeril razdaljo med njima, da izračuna hitrost, s katero so plule proti jugu. Narisal je tudi pot, ki se je bodo predvidoma držala, in smer „Morske zvezde“.

Brez nestrpnosti ga je Davis opazoval pri delu. Vedel je, da so nasveti drugega kapitana dobrati. Ta je dovršil svoje račune in se nekaj časa nemočil konico svinčnika med ustnicami, nato pa dejal:

— Jutri ob enajstih bi krenil pet in dvajset stopenj na levih bok.

Moško kolo

in pogezljiv šivalni stroj, pravovrstne znake, počeni prodam. Dvorakova ulica 3, I. nadstr. levo. (I)

Vrtni stoli

zložljive, prodam Tribuč, Glince, Tržaška 6, telephon 26. (I)

Prodajamo

na obročna odpaličila švedske posnemalnice za mleko in brzoparilničke za krmno! Specimeni poštne!

,Tehna“

LJUBLJANA, Mestni trg št. 25/I.

Naraven malinovec

limonado, oranžado — po brezkonkurenčni ceni — vsako množino, dobavljaj Homan, Sv. Petra c. 83, Ljubljana. (I)

Košnja

sena in otave s travnikov Oražnove dijaške ustanove (pod Dolenskim kobilovrom in nad

— Zelenim hribom), se odda. — Razpisuje se istotam dobačka 60 m³ drv. Pogoji so na vstopi pri hišnikih O. D. D. na »Zelenem hribu« v Wolfovici ulici št. 12.

Pismene ponudbe sprejemajo uprava Oražnovega dijaškega doma na tukajšnji univerzi, glede

namenje uprava Oražnovega dijaškega doma na tukajšnji univerzi, glede

ponudbe, ki so vodilne na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

Malinovec

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v

lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telephon 33-13.

Otroški vozički

najnovejši modeli, nizke cene. — M. Tomšič, Sv. Petra cesta 52. (tg)

Otroške vozičke in igračne

sivalne stroje, kolesa — kupite najugodnejše pri:

S. Reboli & drug, Vošnjakova ulica 4. (tg)

Zelo poceni

se oblečete pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Kako to?

— Vzemite svoj kotomer in računajte. V petindvajsetstopinjskem kotu pri brzini osem in dvajset vozov lahko v dveh urah plovečno južne mimo ledeni gor.

— In izgubljeni čas in dalja pot? In ukaz, naj dospemo za vsako ceno?

S pogledom, srčno uprtim v Davisove oči, je Haynes odvrnil:

— Prihaja to za vas v poštev? Bolj od vaše ladje? Bolj od vaših ljudi?

Davis je skomilnil z rameni, okrenil Haynesu hrbel in stopil nekaj korakov po sobi.

— Ni mi bilo potreba nikogar, da bi mi to povadal. Računam tako dobro kot vi.

— Ne da bi ga to užajilo, je Haynes nadaljeval:

— Davis, do enajstih jutri dopoldne ni treba, da zgubimo en sam palec, kar moč lahko drvimo...

— Ko bi se dal pridobiti še vozeli, bi ne bilo ničesar izgubljenega.

— Le pojrite v strojnico in povejte, če hočete, da vas vržejo ven...

Toda šel je nevtegom sam in da bi ga vodja mehanikov slabno ne sprejel, se je poslužil zvijanje.

Stopil je v strojnico, ko da ga lomi divja ihta. Zadrega, ki ga je stiskala, mu je olajšala nadeti si ta videz. Ko je pa odpril usta, je bil resnično jezen in je sam verjet, kar je govoril.

Presenetil je Graysona, klonečega nad pisalno mizo. Postava mu je bila nekam ponosita, večja. Trije kot sicer so udarjale noge ob pod in glas mu je bil neobičajno poln...

— Kaj naj to pomeni? — Se norčujete z menoj?

In ne da bi pustil Graysonu čas, da odgovori, je nadaljeval:

— Brzina je še popustila za vozeli. Premičemo se našlik želvi. Se je kaj pokvarilo?

Reklamna cena!

Otroče in moške nogavice po Din 3.— damske, kratke Din 4.— nudi — Nogavice — Berg, družba z o. z., v Ljubljani, Miklošičeva 14.

VINA

Za težko delo Vam z dobrim vinom postreže

Centralna vinarna v Ljubljani.

Prodam

iz konkurne mase: 1 avtomatično tehnico Schember, 1 decimalnik — Konk. upravitelj dr. Lulik, odvetnik, Franciškanska ulica 4. (I)

Suhe gobe

povzročeno, kupuje stalno po najvišji ceni Artur Nachbar, Radeče. (I)

Košnja

sena in otave s travnikov Oražnove dijaške ustanove (pod Dolenskim kobilovrom in nad — Zelenim hribom), se odda. — Razpisuje se istotam dobačka 60 m³ drv. Pogoji so na vstopi pri hišnikih O. D. D. na »Zelenem hribu« v Wolfovici ulici št. 12.

Pismene ponudbe sprejemajo uprava Oražnovega dijaškega doma na tukajšnji univerzi, glede

ponudbe, ki so vodilne na malo in veliko v

lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

Voz-lincer

povsem nove, višina 2.80, globoca 0.38, dolžina 12.50 m — zelo poceni

naprodaj. Ponudbe upr. Slov. pod. S. D. Ljubljana št. 5913. (I)

Manufakturne stelaže

povsem nove, višina 2.80, globoca 0.38, dolžina 12.50 m — zelo poceni

naprodaj. Ponudbe upr. Slov. pod. S. D. Ljubljana št. 5913. (I)

Zahvala

Ob nenadni izgubi našega predragega sopoga, očeta, starega očeta, očma, brata, strica, tista, gospoda

— Matjan Franciška, Vodnikova cesta 57, Zgornja Šiška. (I)

Franca Demšarja

posestnika in trgovca

nam je došlo toliko izrazov iskrenega sožalja, da nam je nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti.

Iskrena zahvala predvsem č. duhovščini, posebno domačemu gosp. župniku

Antu Hribarju, zdravnikoma gg. dr. V. Strnadovi in dr. L. Merčunu, »Sokolu« iz

Železnikov in Školje Loke, Ciril-Metodovi družbi, Hranilnici in posojilnici, Bralnemu društvu, Sodarski družbi, Gasilnemu društvu — vsi iz Železnikov, Gasilnemu društvu Sorica, Trgovskemu gremiju in cestnemu odboru Kranj, gostilniški družbi, zastopnikom oblasti, pevcem »Sokola«, darovalcem cvetja in vsem ostalim priateljem in znancem, ki so blagopokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Zahvala, dne 26. maja 1934.

ZAHUJOCI OSTALI.

Grayson je počakal, da je plaz zdrvel mimo, nato je pobural:

— Iz č

UMIVAJTE ZOBE KAKOR UMIVATE ROKE!
MILO za ZOBE
 JE EKONOMIČNO, KER TRAJA MNOCO DALJE KAKOR KATERA DRUGA ZOBNA PASTA

Potniki!
Stenice Vas motijo v spanju po končanem napornem delu

.... toda stenice uniči samo „FLIT“

Ubod sterle ni samo neugoden ampak tudi nevaren. Stenice prenašajo najbuječe bolezni od hiše do hiše. Stenice so odporne, s slabimi sredstvi se ne morejo uničiti. Zahajajte zato izrecno »FLIT« in ne zadovoljite se z imitacijami. Zahajajte rumeno ročko s črnim robom in s sliko vojaka. — (Za izlete in potovanja vzemite potno kombinacijo: malo ročko z malo brizgalko).
 »FLIT« je originalen samo v zaprtih ročkah.

Zahajavaj izrecno **FLIT**
 ZAŠTICENI ŽIG
 samo v originalnih ročkah

Pazi: „FLIT“ sedaj prijetnejše diši!

PERJE **kø po Din 7,-, 10,-,** skubljeno Din 16,-, 24,-, belo skubljeno Din 44,-, belo gosje skubljeno s puhom kg Din 36,-, 48,-, 64,-, 84,-, bel pub Din 150,- **Vzglavnice polniente** 40x50 Din 10,-, 60x80 Din 27,-, 35,-, 120x180 Din 90,-, 135,- z rožastim ali plavim inletem.

Vzorec brezplačno. Naročila nad Din 350,- pošljemo franko. Odeje prvovrstne in najcenejše v veliki izbiri. Pošlje se po povzetju. Nepraverno blago zamenjamamo ali vrnemo denar. — **POSELJINA: H. Weiss, ZAGREB, ILICA 76**

ZAHVALA

Ob bridki izgubi nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, tasta, brata, svaka in strica, gospoda

JOSIPA KOSTANJEVCA

vadniškega učitelja v pok. in pisatelja

se najopleje zahvaljujemo za izraze iskrenega sočutja in sožalja ter za obilno darovano cvetje. — Posebno se zahvaljujemo č. duhovščini, Slovenski Matici, Klubu književnikov v Mariboru, zdravniku g. dr. Marinčiču; za ginaljive poslovne besede gg. dr. Šorliju, dr. Tominšku, Reharju in Peterlin-Petrški; dalje zastopstvu mestne občine mariborske gg. Rodošku, Grčarju in Hedzarju, pevskemu zboru pod vodstvom g. Laha, kakor tudi vsem, ki so od blizu in daleč spremili dragega pokojnika na zadnji poti.

Maribor, dne 26. maja 1934.

ZALUJOČI OSTALI.

Potri globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je dne 22. maja 1934 ponosni nenadoma, a dobro pripravljena, zapustila naša preobra, od vseh spoštovana in ljubljena mati, stara mati, sestra in tašča, gospa

Terezija Balon

posestnica v Beligorici, Bizeljsko

Pogreb nepozabne rajnice je bil v petek, 25. maja, ob 9 popoldne iz hiše žalosti.

Vsem, ki ste poznavali njen blago srce in jo ljubili, jo priporočamo v blag spomin!

Bizeljsko, dne 23. maja 1934.

Zaluboča rodbina: BALON, SEKORANJA, HUDINA.

Poizkusite!

NAJBOLJI SIVALNI STROJI:
ADLER in **GRITZNER**
 pokromana kolesa
GRITZNER
 po izredno nizkih cenah
 samo pri tvrdki
JOSIP PETELINC LJUBLJANA
 blizu Prešernovega spomenika, za vodo.
 Telefon št. 2913.

HOTEL LONČARIĆ SELCE (pri Crikvenici)
 Na obali blizu kopališča nasproti parka, 24 sob s teraso, tekočo vodo, elektriko, parketi itd. Odlična renomirana domača in dunajska kuhinja. Popolni pension Din 65—75 po legi sobe. Prospekti in informacije daje lastnik **DRAGUTIN LONČARIĆ**

INZERIRAJTE V »SLOVENCU«!

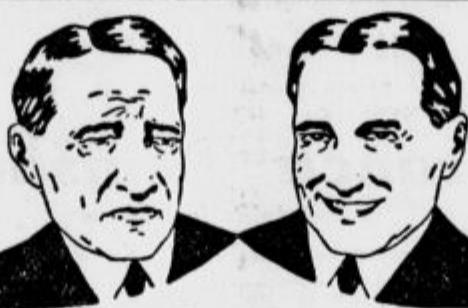

Za stare za- puščene rane

na nogah (ulcus cruris). Po naših zdravnikih in zdravstvenih institucijah je dokazano, da „FITONIN“ zanesljivo in sigurno zaceci tudi najstarejše kronične rane.

Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem pošetu 2 stekli. 50 Din.

Poučno knjižico št. 15 pošlje brezplačno
 »Fitonin, dr. z. o. z., Zagreb I-78.
 Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Prava uteha za živčno bolne!

Tako nenadno izpremembo v prav za prav kratkem času - že

v nekaj tednih povzroči samo naše preizkušeno redilno sredstvo.

Brezplačno in poštnine prosto pošljemo vsem, ki se obrnejo na nas, obširno razpravo o tem redilnem sredstvu.

Število onih, ki so poslušali naše nasvete in se na ta način rešili svoje bolezni, je izredno veliko.

Pišite še danes na spodaj navedeni naslov:

Ernst Pasternack Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13. Abt. 123.

ZAHVALA. Za vse izkazano nam so žalje ob težki izgubi naše nepozabne soproge, mamice, hčerke, sestre in tete, gospe

ALOJZIJE PAVŠIČ ROJ. MEDVEŠEK

izrekamo najprisrnejše zahvalo vsem, ki so nam stali v teh težkih urah ob strani, nas tolažili in delili z nami preveliko bolest. Zahvaljujemo se tudi cenenim darovalcem krasnih vencev in cvetja in vsem, ki so spremili pokojno na njeni zadnji poti.

Se enkrat prisrčna hvala!
 Jesenice, Gorica, Ljubljana, 27. V. 1934.

Zaluboči ostali.

Vlago v stanovanju - hišno gobo

in vse slične nedostatke odstrani zanesljivo in za vedno, potom specijalne izolacije, stavbeno podjetje

HUGON SCHELL, Ljubljana VII

Maurerjeva ulica 29 — Telefon 2191

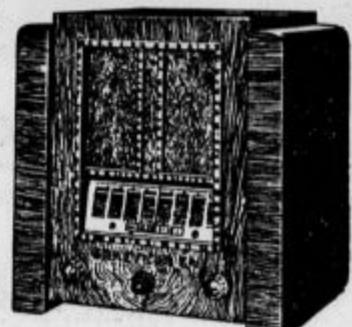
Zahajajte neobvezen strokovnjški pregled in proračun!

GRAT ZOR 34W SUPER

je najmodernejši hexoden 4 elektronski aparat — Valovi 18—2000 m. — Absolutna selektivita. — Avtomatična regulacija fadinga 1 : 500. — Prvovrstni polnodynamični zvočnik, kateremu se lahko priključi še drugi. — Skala z imeni postaj. — Elegatna izvedba — kras vsakega stanovanja.

Dobi se pri elektro-tvrdki

A. Verbaš, Ljubljana
 (poleg Slamiča).

Prospekti na razpolago. — Tudi na obroke.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači

sprejema hranične vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov v vsem svojim premoženjem.

Opozarijamo na „Mali oglašnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

Potri globoke žalosti naznanjamо, da je naša ljubljena sestra in tet, gospodična

MANCA ŠUŠTER

tobačna upokojenka

dne 26. t. m., po dolgotrajni težki bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne bo v nedeljo, dne 27. maja 1934 ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti. Cernetova ulica št. 17, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 26. maja 1934.

Zaluboči ostali

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamо žalostno vest, da nas je za vedno zapustil, previden s tolažili svete vere, naš ljubljeni sin itd., gospod

Dovč Franc

Pogreb nepozabnega se bo vršil danes ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Savlje št. 7, na pokopališče v Stožicah.

Savlje, dne 27. maja 1934.

ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA. Za mnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob priliki prerane in bridek izgube naše ljubljene hčerke, sestre, tetke in svakinje

MARE

izrekamo ob tej priliki vsem najprisrnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, g. prim. dr. Neubauerju in g. dr. Furlanu za vso požrtvovalnost v zadnjih trenutkih trpljenja. Enako se zahvaljujemo vsem darovalcem za poklonjene vence in cvetje. Iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Kranj, dne 20. maja 1934.

Zaluboča rodbina Blagne in ostali sorodniki.